

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	celo leto naprej:
celo leto naprej: K 24—	celo leto naprej: K 22—	
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	
na mesec 2—	na mesec 1-90	

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
vredništvo: Knaifova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaha vank dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna polna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati L t d, to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej: K 25—	celo leto naprej: K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej: K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaifova ulica št. 5, telefon št. 35.

Po osvojitvi Cetinja.

NADALNJE ZASLEDOVANJE ČRNOGORCEV.

Dunaj, 14. januarja. (Kor. urad.)
Uradno se razglša:

Jugovzhodno bojišče.

Črnogorci so zapustili svoje glavno mesto ter so se pričeli umikati na vseh točkah svoje južne in zapadne fronte. Naše čete so pri zasledovanju prodirle preko črte Budua - Cetinje - Grahovo ter prodirajo tudi vzhodno od Bileče in pri Avtovcu na črnogorska tla. Pri Grahovu smo vplenili 3 tope in moštvo, 500 pušk, 1 strojno puško, mnogo municije in drug vojni material. Pri Beraču in zapadno od Peči ničesar novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. januarja. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebno pomembnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Cetinje pod avstrijsko zastavo.

Tik ob zaključku lista nam je včeraj došla brzobjavka, da so naše zmagovalne čete v četrtek popoldne vkorakale v glavno mesto Črne gore Cetinje. Tretje sovražno glavno mesto je v rokah centralnih držav. Nad Brusljem, Beogradom in Cetinjem plapolajo zavezniški prapori, trije kralji so ubežni, tri države so izgubile svojo samostojnost, ker so se uprle neodoljivi sili naših čet.

Osvojitve Cetinja je eden najslavnejših vojaških činov sedanje vojne. Kakor orlovo gnezdo leži to malo mesto v nedostopnem gorovju in od nekdanj je slovelo Cetinje kot nedostopno vsakemu sovražniku. Saj ga je čuval Lovčen. Toda Lov-

čen je premagan in Cetinje se je moralo vdati. 130 let ni prestopila sovražna noga praga črnogorske prestolice. Takrat so se polastili Cetinja Turki ter so malo mestice požgali in stekali v prah. Po več kakor enem stoletju gospodujejo v črnogorski prestolici c. in kr. čete, ki seveda niso skrivile Cetinjanom niti lasu in pod katerih zaščito je ostalo mesto popolnoma nepoškodovano. Vrhunec vojaškega uspeha proti Črni gori je bila osvojitve Lovčena. Zasedenje Cetinja pa ima predvsem velik moralčen in političen pomen. Malo Cetinje je sedež najbolj lokalnega evropskega diplomata in vladarja kralja Nikolaja, ki je znal spraviti svojo državo pod zaščito velikih držav ter je kot eksponent in prijatelj ruskega carja na Balkanu igral vedno veliko politično vlogo. Mali kralj Nikita je tast velikega kneza Nikolajeviča, oče obeh najkrajših in najvplivnejših princzin na ruskem dvoru, tast italijanskega kralja. Danes je Nikita ubežen kralj in z njim so prizadeti trije vladarski dvori.

Cetinje šteje nekaj nad 3000 prebivalcev. Skromno mestce leži v mali kraški dolinici ter je zvezano s krasno gorsko cesto, ki se vije v mogočnih serpentinah, s Kotorom, na drugi strani pa z dolino Zete in Skadrom. Mesto je nastalo okrog prastarega leta 1478. ustanovljenega srbskega samostana, ter je na zunaj precej skromno. Najlepša hiša je enonadstropna kraljeva palača. Cetinje je politično in kulturno središče Črne gore, tu se nahajajo šole, da, celo malo gledališče.

Črnogorske čete, ki so branile Cetinje, so se umaknile v dolino Zete in proti Skadarskem jezeru. Naše kolone so jim za petami in pričakujejo bitko. Črnogorci utrjujejo Skadar, kjer se nahaja kralj Nikolaj, in upajo na pomoč italijanskih čet, ki so baje zbrane pri Draču.

Beg iz Skadra.

Preko Lugana javljajo: Srbske in črnogorske oblasti zapuščajo Skadar. Črnogorska državna banka se

je preselila v Drač. Tuji konzulati so se provizorično nastanili v Lješju.

Črna gora se hoče vojevati naprej.

Rim, 13. januarja. (Kor. urad.)
»Tribuna« objavlja naslednjo izjavo srbskih in črnogorskih rimskih krogov: Črna gora ne bo opustila boja, temveč bo svojo pozicijo ob Rjecki energično branila ter preloži glavno mesto v Nikšić, in če bi tudi Nikšić padel v Skadar.

»Vi, prijatelji v Italiji, ali spite?«

Pariz, 14. januarja. V listu »Vie-toire« kliče Hervé na pomoč za Črno goro. Hervé pravi: »Jaz ne vem, kako to napravijo Avstrijci in Nemci, ampak oni imajo vedno čete, da začno z ofenzivami, ali bolje, jaz vem, kako to napravijo. Oni se vkopajo nasproti našim črtam, svoje jarke napolnijo s strojnimi puškami, tako so po številu v manjšini, imajo pa vedno operacijsko armado, s katero nastopajo sedaj proti Rusiji, sedaj proti Srbiji in Črni gori. Ali ni med nami enotnosti v naporih, sporazuma med generalnimi štabi, ali obdržimo preveč čet v jarkih? Nikdar nimamo tam, kjer je potreba, operacijske armade, da bi udarila na sovražnika. Nismo imeli dovolj čet, da bi vzeli Dardanele, nismo mogli poslati par stotisoč mož, da bi rešili Srbijo. Danes moramo pustiti, da poigrajo Črnogorci, ker nimamo tam 20.000 mož. Kdaj vendar se bomo naučili iz teh grozovitih lekcij? Hej, vi prijatelji v Italiji, ali spite?«

Občuten udarec za Italijo.

Francoško časopisje soglasno izjavlja, da padec Lovčena in poraz Črne gore je občuten udarec za Italijo: njeni interesi na Jadranskem morju so najnevarnejše ogroženi. Italija bi morala, ker je četverozvezi nemogoče, rešiti Črno goro, hitro poseči vmes z močnimi silami, da bi ustavila Avstrijce, katerih prodiranje ne ogroža samo Črne gore, ampak tudi albansko obal. Časopisje dostavlja: da ona, da Italija vendar razume, da mora porabiti nemudoma svoje številne čete, ki jih ima še v zalogi, predno bo prepozno.

»Delo enega leta izgubljeno.«

»Tribuna« toži, da se množijo posledice nepredvidnosti. Srbija, Črna gora! Delo enega leta je izgubljeno. Ničesar se ni storilo proti abso-

lutno enotnemu delovanju sovražnika. Posledice so težke. O posledicah padca Lovčena si v Rimu ne delajo nikakih iluzij. Posledice so težke. Z onih višin se obvladuje centinjsko dolino, Kotorški zaliv, pokrajino Budua, severni del Skadrskega jezera, dolino Rijeke. Ali so zavezniški zadostno utrdili Skader, vprašuje »Tribuna«.

Pogovori s črnogorskim princem Danilom.

Rim, 13. januarja. Princ Danilo črnogorski in njegova soproga sta dospela v Krivinal. Kraljica Helena in potem kralj, kakor tudi vojvoda d' Aosta, poveljnik soške armade, so imeli z njim daljše pogovore.

Kritičen položaj Italijanov v Albaniji.

»Embros« javlja s Krfa: Italijani se nahajajo v Valoni v jako kritičnem položaju. Tamošnji poveljnik je zahteval od Cadorne znatna ojačenja, ali Cadorna se dosedaj dosledno brani, poslata jih.

Lugano, 14. januarja. »Tribuna« poroča, da je imela četverozveza poslati Črni gori težje topove in obilo llati topove in municijo, pa je bil municije. Parnik, ki je imel pripe-torpediran. »Popolo d' Italia« poroča odkrito, da v Albaniji stojče italijanske čete, ki so mogle pričakovati frontalne napade, so sedaj ogrožene tudi na levem krilu.

Curich, 14. januarja. Švicarski listi poročajo, da trajajo boji vstaveš z Italijani dalje. V italijanskem pristanišču Bari je bilo pretekli teden izkrcanih 2000 ranjenih Italijanov iz Albanije.

Boji v Makedoniji so se pričeli?

»M. N. N.« poročajo z rezervo iz Rima: V terek je bilo slišati iz okolice Dojranskega jezera neprestano grmenje topov. Tam se nahajajo številne angleške čete v izvrstno izgrajenih pozicijah. Zdi se, da se pričena obsežno zasnovana ofenziva. Nemško zapovedništvo bo porabilo pri svoji akciji nemške, avstrijske, bolgarske in turške čete. Alifiranci so na napad dobro pripravljani. — V zadnjih dneh sta se morala dva nemška aeroplana spustiti za entetnimi črtami na tla.

Švicarska brzobjavna agentura poroča iz Soluna: Angleški in francoski častniki sodijo, da se bodo od-

ločilni boji za Solun prav kmalu pričeli.

Vojaški sotrudnik »Tempsa« poroča, da se Bolgari ne bodo udeležili ofenzive proti Solunu, temveč da bo Nemcem pomagala 150.000 mož broječa turška armada. Bolgari pa bodo udarili v Albanijo, da jo popolnoma osvojijo.

Solun trdnjava prve vrste.

»Kölnische Ztg.« poroča: Poročevalec Fraccaroli javlja, da so zgradili alifiranci 35 do 60 km okrog Soluna ogromen sistem okopov in jarkov, tako da je mesto danes trdnjava prve vrste, katere se ne more nobena armada uspešno lotiti. 20 km od srbske meje so si zgradili Francozi in Angleži močne obrambne pozicije. — Londonska poročila pravijo, da se nahaja na pozicijah pri Solunu že nad 200.000 mož. V Orfanskem zalivu se izkrcavajo vedno nove čete z ogromnim materijalom.

Francoški avijatiki v Makedoniji.

»Temps« javlja iz Seresa: Tukajšnji prefekt poroča grškemu notranjemu ministru, da je neki francoski oficir zaprosil za dovoljenje, da sme mesto preleteti ter si potem izbrati primerno pristanišče. Prefekt je to prošnjo odklonil, ker se je bal, da bodo potem Seres obiskali nemški letalci.

Mnenje visokega bolgarskega častnika o napadih na Solun.

»Az Est« objavlja razgovor z visokim bolgarskim častnikom, ki je izjavil: Entente čete, ki so si napravile utrjeno linijo od reke Galiko in Orfanskega zaliva do kraja Medesli v skupni dolžini 20 do 25 km, niso tako številne, da bi jih ne bilo z lahkoto predreti. Podpiralo jih bo sicer pred Solunom in Orfanskim zalivom se nahajajoče brodoge, toda to pride le malo v poštev. Čete centralnih armad pa si lahko prosto izberejo točko svojega napada. Iz tega sledi, da bo ententa porazena. Njene čete so izmučene in demoralizirane, solunske utrdbе niso dosti vredne in Solun se pač ne bo mogel več kakor tri do štiri dni držati. Kakih 20.000 do 30.000 mož se bo moralo rešilo na polotok Kalkidike. Ako se jim ne posreči se naglo vkrcati, bo cela četverozvezna armada uničena.

LISTEK.

Zločin v Orcivalu.

Francoški spisal E. Gaborian.
(Dalje.)

Eden orožnikov je dobil naročilo, naj se pelje k državnemu pravdniku, župan, mirovni sodnik, grofov sluga ter stari in mladi Bertand pa so šli iz hiše in krenili proti reki.

Park je bil jako razsežen, toda od hiše do brega Seine je bilo le dobrih dvesto korakov. Družba z županom na čelu je šla nekaj časa po drevoredu, a je kmalu spoznala, da zločinci niso hodili po tej poti, nego si napravili bližnjico kar čez travo. Zagledali so na razhojeni travi nekaj rdečega in sluga je od daleč spoznal, da je to grofova brezpetnica. Nekaj korakov dalje je ležal ves krvav robec; sluga je potrdil, da je to robec njegovega gospodarja.

Družba je prišla do obrežja in sicer najprej do drevesa, kjer je Filip, hoteč urezati klin, zapazil v vodi ležeče truplo. Pesek po tleh je bil ves razmetan; videlo se je, da je bil tudi tu ljut boj; najbrž zadnji. Župan Courtois je spoznal na prvi pogled važnost teh sledov.

»Naj nihče ne stopi na ta pesek,« je zaukazal in napravil je mal ovinček, da je prišel do brega. Mirovni sodnik mu je previdno sledil.

Zagledala sta truplo in se mu približala; obraza sicer ni bilo več videti, vendar pa sta župan in mirovni sodnik po obleki spoznala grofinjo. A kako je prišla sem?

Župan je bil mnenja, da se je grofica iztrgala morilec iz rok in bežala, morilci pa so ji sledili in ji kraj vode zadali zadnje smrtno udarce. To mnenje so podpirali sledovi na pesku. Truplo grofovo pa so morilci gotovo nesli čez travo, kdo ve kam.

Župan je govoril hitro in živahno, kakor bi hotel mirovnega sodnika na vsak način pridobiti za svoje mnenje. Oče Plantat pa je župana komaj poslušal in le zdaj in zdaj komaj slišno rekel: »No; da; ne; mogoče.«

Naenkrat se je župan zganil, kakor da mu je prišlo nekaj posebnega na misel.

»La Ripaille,« je zaklical, »pojdi sem.«

Stari tatinski lovec se je molče odzval županovemu pozivu.

»Rekli ste, da ste s svojega čolna videli truplo umorjene grofice.«

»Da, gospod župan.«

»Kje pa je vaš čoln?«

»Tu zdolaj.«

»Peljite nas tja.«

Vsi navzočni so zapazili, da je bilo staremu tatinskemu lovcu to novelje jako neprijetno. Prebledel je in pogledal svojega sina z grozljivo sovražnostjo.

»Poidimo,« je končno dejal in se pripravil za pot, toda grofov sluga ga je ustavil čes, da bi bilo bolje, če bi družba šla čez jarek. Njegov nasvet je bil srejet. Sluga je stekel po desko, da bi jo položil čez jarek, a ravno pri tem pripravljanju je župan zagledal odtiske čevljev v mehki zemlji. To so bili sledovi, ki sta jih zapustila tod stari Bertand in njegov sin, ko sta našla umorjeno grofico.

»Glejte, glejte,« je vzkliknil župan. »Ti sledovi! Popolnoma sveži so! Ni dolgo, kar je tu kdo hodil.«

Ukazal je slugi, naj položi desko čez jarek in je šel z vso družbo, do kraja, kjer je bil privezan čoln.

»Vi ste pač z mrežo lovili ribe?« je župan vprašal starega Bertanda.

»Da.«

»Kako ste pa to napravili? Mreža je še popolnoma suha in tudi na veslih se pozna, da že več dni niso bila zmočena.«

Starega Bertanda in njegovega sina je spravil župan s temi besedami v veliko zadrego.

»Ali vzdržujete še vedno vse to, kar ste prej izpovedali?« je župan strogo vprašal.

»Da, gospod župan,« je odgovoril stari Bertand.

»In Vi Filip?«

»Gospod župan — kar sva vam povedala, je čista in sveta resnica.«

»Ali res?« se je ponorčeval župan. »Glej, glej. A kako sta mogla ti in tvoj oče s čolna videti umorjeno grofico, ko sploh nista bila v čolnu. He, he! Kaj ne, človek pač ne more na vse naenkrat misliti! Pa še nekaj drugega vama bom povedal. Da je namreč popolnoma nemogoče videti z vode truplo nesrečne grofice. Popolnoma nemogoče! In dalje bi vaju vprašal: ali morda vesta, od čigavih čevljev so ti odtiski, ki smo jih videli? Od vaju so!«

Oče Bertand je povsili glavo, njegov sin Filip je od strahu zadrževal po vsem životu.

»Orožniški zapovednik,« je izjavil župan, »vaju vzame v varstvo.«

»V imenu postave,« je zaklical orožniški zapovednik, »oba sta aretirana.«

Stari Bertand je očitajoče pogledal svojega sina, a rekel ni ničesar. Orožnik je pristopil in ju vklenil.

»A vendar je še nekaj, česar si ne morem razložiti,« je župan rekel mirovnemu sodniku. »Kam so morilci vrgli grofa?«

Župan je odredil, da je grofov sluga dvignil umorjeno grofico iz vode in jo položil na prinesene deske. Pri tem je pazil, da so ostali nedotaknjeni vsi sledovi. Grofica je bila — to se je od daleč videlo — neštetokrat zabodena; na glavi se ji je poznalo, da je bila udarjena z debelo palico ali s kladivom, njena obleka je bila vsa raztrgana. V desni roki, krčevito stisnjeni, pa je držala kosček jako navadnega blaga, najbrž je ta kosček pri boju za življenje in za smrt odtirgala morilcu od obleke.

»Nesite truplo v hišo,« je mirovni sodnik naročil slugi in, obrnivši se k županu, je dostavil: »Midva pojdiva iskat grofa.«

Truplo so v hiši položili v pritlični sobi na biljard. Posli so glasno jokali, kajti vsi so imeli umorjeno grofico jako radi. Kmalu potem sta se pripeljala preiskovalni sodnik in sodni zdravnik.

»Hvala bogu,« je zavzdihnil župan Courtois, ki je ta dan prvič v svojem življenju obžaloval, da je najimenitnejša osebnost v Orcivalu.

(Dalje prihodaj.)

Angleško - francoske čete so pretrgale železniško zvezo med Grško ter Bolgarijo in Turčijo.

»Corriere della sera« javlja 13. t. m. iz Soluna: Francozi in Angleži so včeraj razstrelili železniški most čez Strumo, 6 km od postaje Demir Hisar na progi Solun - Seres. S tem je železniška zveza s Turčijo in Bolgarijo pretrgana. Prekinjena pa je tudi zveza vzhodnomakedonskih grških mest Seresa, Drame in Kavale z ostalim grškim ozemljem.

»Secolo« poroča, da so alijanci razstrelili tudi most med Karasuli in Kilindrom ter dva manjša mosta med Kilindrom in Demirhisarom. Tudi so prerezali vse brzojavne in telefonske žice med Demirhisarom in Seresom.

Francozi in Angleži se izkrcajo tudi v Santi Quaranta.

Lugano, 13. januarja. (Kor. ur.) »Gazzetta del Popolo« poroča po atenski »Esperin« da nameravajo Angleži in Francozi v najkrajšem času izkrcati svoje čete tudi v Santi Quaranta. (Santi Quaranta je epirsko pristanišče nasproti otoku Krfu. Od tam drži dobra cesta na Bitoll. Izkrcanje čet v Santi Quaranta nam popolnoma pojasnjuje pomen zasedanja otoka Krfa. Op. ur.)

Iz Aten poročajo: Francozi in Angleži se nameravajo najbrž izkrcati tudi na Kreti.

Slabotna Grška.

Preko Lugana poročajo iz Aten: Skuludisova vlada se ne upa nastopiti proti francosko-angleškim nasilnostim. Zatrjuje se, da bo pristopila tudi, da zasede ententa Seres. Ker so Francozi in Angleži most čez Strumo razstrelili, so grške čete v Seresu, Drami in Kavali popolnoma odrezane od ostale grške armade.

Izjava nemške vlade o solunskih aretacijah.

Berolin, 14. januarja. Načelnik političnega oddelka nemškega zunanjega urada von Stumm je odgovoril v državnem zboru na zadevno Bassermannovo interpelacijo: Aretacija solunskih konzulov je nezastopljiva kršitev mednarodnega prava, zagrešeno baš od onih držav, ki se predstavljajo svetu kot zaščitnice nevtralnosti in malih držav. Nemška vlada je pri grški vladi protestirala ter jo napravila odgovorno za varnost aretiranih konzularnih uradnikov. Grška vlada sama je pri francoski in angleški vladi kar najostreje protestirala ter zahtevala, da se ji aretirani konzuli zopet izročijo. Državnemu kancelarju ni znano, ali je dobila odgovor ali ne.

Važna avdiencia bolgarskega poslanika pri kralju Konstantinu.

Atene, 14. januarja. Kralj Konstantin je sprejel bolgarskega poslanika Pasarova v dolgi avdienci, kateri se pripisuje temveč važnost, ker ji je prisostvoval tudi ministrski predsednik Skuludis.

Vesti o novem grško-bolgarskem incidentu.

Berolinski »Tageblatt« javlja preko Kristijanije iz Soluna: Med vojaki 27. bolgarskega pešpolka in grškimi obmejnimi četami je prišlo 11. januarja do boja, ki je tral šest ur. Na obeh straneh se je boja udeležila tudi artiljerija. Grki so imeli baje dva mrtva in več ranjenec.

Novoletno armadno novleje romunskega kralja.

Bukarešta, 14. januarja. (K. u.) Na novega leta dan je izdal kralj Ferdinand dnevno povelje na romunsko armado, kateri se zahvaljuje za zvesto izpolnjevanje dolžnosti v preteklem letu. »Preteklo leto je zahtevalo od vas zlasti napeto delavnost, ki naj bi bila omogočena, da se popolnoma pripravite na vojno. Znano mi vdanostjo ste se podvrgli zahtevam, ki so vam bile postavljene v splošnem interesu. Ta vdanost vam je bila nekda v čast, na njo bomo tudi v bodoče ponosni. Država in jaz smo na vas ponosni. Naše oči se ozirajo na vas z ljubeznijo in hvaležnostjo.«

Veliki knez Boris v Bukarešti.

Iz Bukarešte poročajo: Veliki knez Boris, nečak ruskega carja, je nepričakovano prispel v Bukarešto, kjer se je nastanil v ruskem poslaštvu. Konferiral je z nekaterimi romunskimi ministri. Kralja še ni posečil, ker se ta nahaja na lovu.

Rusko časopisje o Romuniji.

Rusko časopisje priznava v svojih razpravah o stališču Romunije, da se sicer še vršijo diplomatska pogajanja z romunskim kabinetom, da pa bodo odločilno besedo govorili edino le topovi. Romunija se bo ravnala po ruskih uspehih v Besarabiji in Galipoliji.

Vojna z Italijo.

TOPOVSKI BOJL — ITALIJANSKI LETALCI.

Dunaj, 14. januarja. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Ob jugozapadni fronti se ni pripetilo nič pomembnega. Nekaj točk pri Malborghetu in Rablju je stalo pod sovražnim topovskim ognjem. Delovanje italijanskih letalcev se je raztezalo na prostor pri Trstu. Bomba vržena na Piran, ni povzročila nobene škode.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Konec italijanske ofenzive?

Lugano, 14. januarja. Največjo potrtost in zmedo je vzbudilo v Rimu poročilo, da se morda neke osebe izjavile, da se mora Italija odslej nasproti Avstriji omejiti na defenzivo. Prihodnje dni se pričakuje naznanilo armadnega vodstva o znatnih izpremembah italijanskega vojnega načrta.

»Tribuna« poroča: Poročilo, da Cadorna prične s splošno ofenzivo, se smatra v podučenih krogih za neverjetno. Ako bi bil tudi storjen tak sklep pred nekaj dnevi, se nam danes dozdeva, da se ne izvrši. Italijanski generalni štab je postavljen zopet pred vprašanje, ali naj zberejo Italijani na avstrijski meji, v Albaniji ali v Solunu velike mase čet? Ministrski svet se je pečal obširno s tem vprašanjem, ali niti generalni štab, niti vojno ministrstvo nista mogla priti do nikakega sklepa.

Avstrijski zrakoplovi nad Riminim. — Dva potopljena parnika. — Izmišljotina »Agenzie Stefani«.

Lugano, 13. januarja. (Kor. ur.) Agenzia Stefani poroča 12. t. m.: Včeraj popoldne so preleteli štirje avstrijski zrakoplovi Riminim, metali so bombe, ki niso vzročile nikakih človeških žrtev in so napravile samo lahko škodo na materialu. Jedno letalo so pomorski obrambni topovi sestrelili in je padlo v morje.

Dne 6. t. m. je rekviriran parnik »Brindisi«, 541 ton, in 8. t. m. oboroženi parnik »Città di Palermo«, 1052 ton, zadel na mine v spodnjem Jadranskem morju in se potopil. Hitro dobro organizirana pomoč je rešila skoro vso posadko in skoro vse na krovu se nahajajoče osebe drugega navedenega parnika, kakor tudi vso posadko in nad polovico vkrancanih inozemskih oseb parnika »Brindisi«.

K temu se pripominja s pristojne strani: Kakor je razvidno iz poročila brodnega poveljstva 12. t. m. so se vrnili vsi zrakoplovi iz akcije proti Rimini nepoškodovani. Podatki »Agenzie Stefani«, da je bil en zrakoplov sestreljen v morje, so navadna izmišljotina.

Vojni položaji Italije na Jadranskem morju vedno težji.

»Corriere della Sera« sodi po padcu Lovčena, da je vojni položaj Italije na Jadranskem morju na škodljiv način otežkočen in da bo ta položaj še slabši, ako se Avstriji posreči, da zasede Črno gorjo, Skader in severno Albanijo.

Italijanske izgube.

Dunaj, 13. januarja. »Abend« priobčuje brzojavko iz Zeneve, ki pravi: Izgube italijanske armade na avstrijski fronti znašajo do 1. de-

cembra 600.000 mož mrtvih, ranjenih in pogrešanih, to je tretjino vsega moštva.

Italijanski kralj v Kvirinalu.

Lugano, 14. januarja. Kralj je sprejel včeraj zjutraj ministre v Kvirinalu. Vsi ministri so bili navzoči. Kralj je prvič podpisal, po osmih mesecih, dekrete in je potem dolgo časa konferiral z ministri, potem ko so se odšli, še s Sonninom, Salandro in vojnim ministrom. Na to je sprejel ruskega poslanika Giersa. Popoldne je zopet sprejel Giersa v vili Ada in na to še francoskega in angleškega poslanika.

»Le général ni l'un ni l'autre.«

Italijanski kralj je rekel slavnostno: da on se ne vrne v Kvirinal drugače kakor zmagovalec. Te besede spominjajo na izrek francoskega vojskovodje generala Ducrota v nemško-francoski vojni 1870/71, ki je rekel, da se vrne v Pariz ali mrtve ali kot zmagovalec. Ko so pa nemške čete odbile njegovo armado, je bežal tudi on v Pariz. Francozi so mu nadeli ime: »general ne eno ne drugo«. Nevarno je prorokovati in gledati v bodočnost. Italijanski kralj naj ima pred očmi Francoza Ducrota.

Propaganda za vojno posojilo.

Rim, 13. januarja. Carcano je imel na kapitolu govor v svrhu propagande za vojno posojilo. Rekel je, da dandanašnji vidi vsak Italijan skrajno potrebo, da dednega sovražnika za vselej premagamo, da dosežemo naravne meje, da zagotovimo svobodo morja in da preprečimo barbarstvo, ki križa pot svetovne kulture. Mir bo imela Italija in njeni zavezniki samo po odločilni zmagi, polni slave.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

V Milanu se je vršilo zborovanje, na katerem se je konstatirala zveza v varstvo narodne trgovine in industrije. Pravila stremijo po emancipaciji gospodarskega življenja od nemškega vpliva.

Italijanska vlada si je nabavila, kakor poročajo iz Buenos Airesa, več milijonov stotov žita. To se je izvršilo z akcijo, ki jo podpira argentinska vlada, da prepreči prevelike kurzne izgube.

Na kongresu italijanskih komunističnih soc. demokratov, ki bo 16. in 17. v Boloniji, utedne priti do spora, ker del stranke vspricho brezuspešnosti vojne živahno nastopa za konec vojne.

Milanski poročevalec »Guardiana« računa italijanske izdatke na 71 milijonov funtov šterlingov na pripravljenih izdatkih in od začetka vojne mesečno na 17 milijonov funtov dejanskih plačil poleg najmanj tako visokih kreditnih nakupov. V italijanskem vojnem proračunu za 1915/16 so stroški za mornarico povišani za 80 milijonov lir.

Italijanski vojni minister je doležil maksimalne cene za rekvirirano žito na 40 do 42 lir za 100 kg in na 29 lir za turščico. Za uvoženo žito se ravna cena po špedicijskih dokumentih. Maksimalne cene so naperjene proti izkoriščevalcem, katerih mrgoli no Italiji.

Italijanski državni dohodki so znašali v drugem polletju preteklega leta 1163 milijonov lir; to pomeni v primeri s prejšnjim letom več 197 milijonov.

Vojna z Rusijo.

NOVI BREZUSPEŠNI RUSKI NAPADI.

Dunaj, 14. januarja. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Sovražnik je od včeraj zjutraj iznova poskušal prebiti našo besarabsko fronto pri Toporovcu in vzhodno od Rance. Izvršil je 5 velikih napadov, katerih zadnji se je izvršil v današnjih jutranjih urah. Vsa krikat pa se je moral z največjimi izgubami umakniti. Posebno se je pri odbitju Rusov zopet izkazal silni ogenj naše artiljerije. Od početka bitke v Vzhodni Goliciji in ob besarabski fronti je bilo vjetih pri armadi generala barona Pflanzer - Balchina in pri avstro - ogrskih četah generala grofa Bothmerja nad 5100 mož, med njimi 30 častnikov in praporščakov. Pri Karpilovki in Voliniji so naši štrafurski oddelki razpršili nekaj ruskih straž.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. januarja. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebno pomembnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

11. januarja. Na zapadni fronti nobenih dogodkov. Kavkaz. Ob ohal so poskusili Turki v noči na 10. januar zopet priti na desni breg reke Arkheve, naš ogenj pa jih je vrgel nazaj. Dne 10. t. m. zarana so naši oddelki vdrl v vas Tev (5 vrst severno od Tortumskega jezera) ter zasedli severovzhodni rob. V smeri jugovzhodno Tortumskega jezera so napadli naši poizvedovalci pod vodstvom praporščakov Sokolova in Malik Osipova v noči na 9. januar neki turški oddelki v bližini yasi Adost, 43 km južno od Oltyja.

metali na njega ročne granate in se zagnali nanj z bajoneti. Sovražnika, ki je brezuspešno skušal poizvedovalce odrezati, so razpršili ter je izgubil mnogo ljudi. Vjeli so nekaj mož ter se vrnili brez izgub. V bližini Sivri Čaja in Olty Čaja se je razvil boj. Perzija. Jugozapadno Urmijškega jezera je izvršil neki majhen armenski oddelki srečno poizvedovanje v južni smeri.

12. januarja. Na zapadni fronti med Olajem in Vejsom, 6 km jugovzhodno od Olaja, je poskusil neki majhen nemški oddelki priti na desni breg Mise, ogenj naših straž pa ga je razpršil. Pri nasilnih poizvedovanjih ob Kangerskem jezeru pred Čanko (kakih 40 km zapadno od Dvinska) in vzhodno od Plakanna (kakih 20 km južno od Rige) so imeli naši poizvedovalci spopade s premočnimi sovražnimi silami; prišlo je do bajonetnih bojev, ki so se končali nam v prilog. V bližini železnice v Ponjevlec so raztrgali naši poizvedovalci dve vrsti žičnih ovir ter poglali Nemce z ročnimi granatami iz jarkov.

Papirnat ruske zmage.

Dunaj, 13. januarja. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Avstro - ogrsko uradno dnevno poročilo z dne 13. januarja opozarja na to, da razglša uradno rusko poročevanje zadnji čas vesti o vojnih dogodkih, ki se niso nikdar pripetili, s pečatom oficijalne verodostojnosti. Zadnje dni je vsebovalo rusko dnevno poročilo, zlasti ono z dne 8., 9. in 10. januarja poročila o ruskih zmagah na fronti ob Stripi. Trdovratnost, s katero poročajo Rusi kljub brezuspešnosti bojične ofenzive o zmagah, razodeva politični pomen tega podvzetja, čegar baje odločilno važnost je ententno časopisje še pred kratkim s poudarkom naglašalo.

Samo vsled tega političnega ozadja je razumljivo, a ne upravičeno, da poroča rusko armadno vodstvo. Dne 8. januarja to-le: Ob srednji Stripi so se polastili naši oddelki na posameznih točkah sovražne pozicije, na drugih točkah so se zakopali pred sovražnimi žičnimi ovirami. V tem odseku smo vjeli 17 častnikov in nad 1000 mož ter vplenili več strojnih pušk. Dne 9. t. m. so poročali nato Rusi, da so njihove čete sovražnika prepodile z vzhodnega brega in glasom poročila se je število prejšnj dan vjetih zvišalo za 20 častnikov in 1175 vojakov.

Dne 10. januarja pa je rusko poročilo o brezuspešnosti našega napora preprečilo, da ne bi Rusi izgrdili nam baje vzetih pozicij, vse te laži kronalo z novo lažjo. Vsa ta ruska poročila so svojevoli izmišljotina, ter je treba njim nasproti konstatirati, da se je Rusom v bojih ob Stripi posrečilo, iznenadno vdreti v ozek kos naše pozicije, da so na bili v protinapadu takoj in popolnoma pregnani. Rusi so se umaknili ter pustili v naših rokah 14 častnikov in 862 mož vjetih in mnogo vozov, pri čemer jim je prizadel naš nasledovalni ogenj še nadaljnje težke izgube.

Na ruski fronti.

Z vzhodnogališke fronte poročajo, da je bila do sedaj ob Božiča sem že tretja ruska ofenziva popolnoma odbita. Tudi zadnji tridnevni napad kar najsilnejše pripravljen od artiljerije in izvršen od pehote, ki je naravnost besno napadala, se je nesrečil in sedaj govore samo še topovi. Izgube v teh besnih bojih ob besarabski meji in Stripi so bile čemogoče še večje, kakor v prejšnjih bojih in poleg tega niso imeli Rusi v vseh teh bojih prav nobenega uspeha. Naša fronta poteka še vedno prav tam, kjer je potekala sredi decembra.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Monakovski listi poročajo iz Kodanija, da govori vse za to, da bo veliki knez Nikolaj Nikolajevič zopet imenovan za vrhovnega poveljnika ruske vojske.

Ruski poveljniki.

Glasom poročil, dospelih v Basel, je general Smirnov provizorično vrhovni poveljnik na severozapadu namesto generala Russkega. »Russkij Invalid« našteva kot poveljnika novih ruskih armad generale Litvinova, Plehveja, Loedča in Rauša s Traubenberga. Zadnji poveljuje armadi pri Mmsku, Litvinov pri Rovnu.

Iz Rusije.

»Gazeta Poljska« poroča o velikih goljufijah in potvorbah v ruskem vojnem ministrstvu, na katerih so udeležene skoro samo vojaške osebe. Polkovnika Šebelkov in Tantarov sta bila v Siiselfburgu po volnem sodu ustreljena, mnogo drugih častnikov je bilo obsojenih na do smrtne prisilno delo v Sibiriji in njih

premoženje konfiscirano. Ti častniki so bili ustanovili v bližini Arhangel-ska in Vladivostoka več tovarn, ki so predelavale povsod po Rusiji pokradene topove, puške in municijo. Tudi avstrijski topovi iz Lvova in Črnovic, bojne trojeje Rusov, so končno priromali tja, kjer so jih predelali v najboljših modele. Japonske in ameriške topove so spotoma položili in »predelali«. Baje so tako ogoljufali 5 milijonov rubljev. Zavidni uradniki so posegli vmes in ovadili celo stvar.

ZAPADNO BOJISCE.

POLOŽAJ NA ZAPADNI FRONTI.

Berlin, 14. januarja. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan.

Zapadno bojišče.

Ker je vladal vihar in dež, se je omejilo bojevanje na boje s topovi, ročnimi granatami in minami.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

11. januarja popoldne. Med Sommo in Oiso je delovala naša artiljerija. Neki sovražni oddelki je poskusil v okolici Royeja odstraniti neko našo stražo, naš ogenj pa ga je prepodil. Zapadno od Soissonsa so razdelali naši topovi iz strelskih jarkov neko skladišče raket v okolici Antrecha. Nova poročila iz Champagne potrjujejo, da so naši protinapadi, naš artiljerijski ogenj in ogenj iz strelskih jarkov popolnoma obrezuspešili važen sovražni napad, pri katerem sta bili udeleženi dve nemški diviziji. Naši protinapadi z ročnimi granatami tekem te noči so vrgli sovražnika iz prednjih pozicij, ki jih je imel zasedene, razen iz malega štirikota zapadno od Maison de Champagne, kjer se njegovi oddelki s težavo drže. Naš ogenj, zlasti naš artiljerijski ogenj, je prizadejal sovražniku prav težke izgube. Tekom včerajšnjega dneva so se večkrat bojevala 3 naša bojna letala s sovražnimi lovskimi letali tipa Fokker nad nemškimi črtami pri Dixmuidnu. Neko naše letalo, ki je je sovražno letalo napadlo, se je moralo spustiti na tla; sovražno letalo je bilo potem od nekega našega letala napadeno ter s šrapnelskim ognjem na 25 m razdalje zbito. Še tretje francosko letalo je napadlo Fokkerja, ki je strmoglavil v gozd Houthulst, jugovzhodno od Dixmuidna.

11. januarja zvečer. Med Avro in Aiso smo 11. t. m. po noči decimiral neki močan sovražni poizvedovalni oddelki, ki se je poskusil približati našim črtam pri Ribecourt. Sovražnik je pustil na bojišču 10 mrtvih in ranjenih. Čez dan so napravile naše baterije mnogo škode na sovražnih napravah v odseku Pompelle, jugovzhodno od Reimsa. V Champagni artiljerijski boj. Uspešno smo obstreljevali nemške strelske jarke med vrhom Mont Tetu in Le Mesnilom. Južno od Saint Soupleta smo razstrelili s svojimi topovi iz strelskih jarkov dve sovražni stražnici. V Argonih je razbila naša težka artiljerija neko nemško napravo pri Vauquoisu.

12. januarja popoldne. Od noči ni poročati noben važen dogodek razen iz pokrajine med Argoni in Maaso, kjer je naša artiljerija razpršila skupine sovražnih delavcev v bližini Malancourta.

12. januarja ponoči. Dva sovražna hidroplana sta vrgla 8 bomb na Dunkerque. Bombe so povzročile neznatno škodo. Severno od Aisne so razbili naši topovi iz strelskih jarkov sovražne utrdbe zapadno od Soupra. V Champagni je obstreljevala naša artiljerija uspešno nemške strelske jarke severno od Maison de Champagne in vzhodno od vrha pri Sonainu. V Argonih so Nemci zažgali ob koti 285 (Haute Chevauchés) mino, ki je napravila široko vdrtino za katero se je vršil cel dan precej silen boj z ročnimi granatami. Mi smo močno utrdili inžni rob vdrtine. Med Argoni in Maaso je poskusil sovražnik napad z dušičnimi plini v bližini Forgesa; ob pravem času smo storili, kar je bilo potrebno. Naš zaporni ogenj je preprečil, da sovražnik ni mogel prodreti iz svojih strelskih jarkov. Na vrhovih ob Maasi v bližini Calonna je povzročil naš artiljerijski ogenj eksplozijo in požar v sovražnih strelskih jarkih ter uničil pozicije za strojne puške. V Vorezih je uničila naša artiljerija dva nemška okopa ob fronti.

Belgijsko poročilo.

11. januarja. Na fronti belgijske armade je artiljerijska delavnost nekoliko oslabela. Naše baterije so na več točkah razpršile nemške delavske oddelke. Posrečilo se jim je

obstreljevati neko municijsko kolo-
no za metala min južno od Maison
Passeur.

12. januarja. Z vse fronte
belgijske armade poročajo o oboje-
stranskem artiljerijskem delovanju,
zlasti v odseku severno od Steen-
straata.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

11. januarja. Noč je bila mir-
na. Danes precejšnja delavnost na
obeh straneh Hulluha in Ypresa.
Naša artiljerija je podpirala naše
možnarje v strelskih jarkih in metala
granate zlasti uspešno pri Armentie-
resu in St. Eloiju.

Francoska čaka na zmago.

Ko je prevzel Dubost pred-
stvo francoskega senata, je izjavil,
da je preteklo leto uničilo ponosno
upanje sovražnikov. Francozom pa
njih upanja ni izpolnilo. Prazne so
besede, le dejanja imajo vrednost.
Edin mora biti narod v stremilju
po trionfu Francoske. Proč vsak
dvom! Francoska ne pričakuje miru,
marveč zmage.

Malo drugače že govori »Cor-
riere« o razpoloženju na Franco-
skem, da je ljudstvo nezadovoljno s
sedanjo plitvostjo vojne, ker Franco-
ska ne more čakati, da ho Nemčija
izstradana. Ljudstvo zahteva ener-
gijske pa tudi pravočasno skrb za
sklep miru.

Belgijska vlada.

Zaradi ložega sodelovanja je
sklenila belgijska vlada, da se pre-
seli v Pariz.

Kontrola francoskega parlamenta.

»Journal des Débats« zahteva,
da se ustavi kontrola parlamenta
glede armadnega vodstva, ker je
brezpomembna, pa veže in paralizira
vse sile.

BRAMBNA DOLOŽNOST NA ANGLEŠKEM.

Angleški rudarji imajo dne 26.
januarja v Londonu zborovanje dele-
gatorov, na katerem bodo sklenili o
eventualni generalni stavki angle-
ških rudarjev. Rudarska zveza je že
sklenila opozicijo proti brambni
dolžnosti, sklenila pa je obenem tu-
di, da ne bo storila nobenega na-
daljnjega koraka, predno predloga
ne bo uzakonjena.

Pri glasovanju rudarskih zvez
o brambni dolžnosti je glasovalo
720.000 proti in 40.000 za uvedbo.
Današnji narodni kongres rudarjev
bo baje sklenil najsilnejši odpor pro-
ti vsaki obliki državnega pritiska.

TURSKA VOJNA.

TURŠKO URADNO POROČILO.

13. januarja. Kavkaška
fronta. Južno od reke Aras, med
Tahiro in Bati Baho, in severno od
reke Aras, med Ketekom in Har-
manskim prelazom, je napadel so-
vražnik v noči na 12. januar z močno
četo našo eksponirano pozicijo. Nie-
gov napad na se je popolnoma po-
nesrečil vsled našega protinapada.
Sovražnik je izžul veliko mrtvih,
2 strojni puški, mnogo orožja in ne-
kat vjetih ter smo ga pogladi nazaj
v njegove stare pozicije. Med mrtvi-
mi smo konstatirali več častnikov.
Zapadno od Galtia, v nasu Arak-
Gadit, smo z lahkoto zavrnili isto
2. počno izvršena sovražna napada.
— Dardanelska fronta. Dne
12. januarja so neka križarka, 9 tor-
pedov in en monitor pred morsko
ožino z odprtga morja streljali s
presledki na Tekelurnu in Sedilbar.
Neki monitor je tudi brezuspešno
streljal v smeri na Belid - el Bahr,
nakar je vrel preko naše letalo bom-
be na monitor in ga prisililo, da se
je goreč umaknil. Isti dan ponovno
je letalo poročnika Rodikeja napadlo
neto sovražno letalo tina Farman
ter je strmoglavilo v okolici Sedil-
bara. Našli smo pilota mrtvega,
opazovalca na ranjenega. Letalo bo-
mo popravi in nato sami rahli. Na-
dalje so napadla naša letala neko
angleško letalo, ki je letelo preko
Sarosa. Zasedovali smo jo in je pri-
silila, da se je spustila na Imbros na
tla. Angleži se vedno priobčinejo
uradna poročila, ki naj vzbude me-
njenje, da so se popolnoma prostovoljno
umaknili iz Anaforte in Ariburna in
da se je umaknitev izvršila popol-
noma mirno. Plem. ki smo ga napra-
vili, obsega po dosežanih konstataci-
cijah, ki se seveda še ne razteza na
ves dejanski plen: 10 tonov, 2000
pušk in balonov, 8750 granat, 4500
zabojev municije, 13 metal bomb,
160 municijskih voz, 61 malih voz s
pridatki, 67 tovornih in mostnih čol-
nov, 2850 čolnov, 1850 nosilnic,
mnogo benecina in petroleja, odeli in
obleke, 21.000 zabojev konzerv, 500
vreč žita, 12.500 lonat in kramnov.
Lahko na se računa tudi trikrat to-
liko. Posode in za steriliziranje vode
služeči stroji v tem niso všteti. Sicer
ni nič poročati.

Čete iz Gallipolija.

Preko Amsterdama poročajo,
da so odpeljali angleške čete z Gal-
lipolija v Port Said in Aleksandrijo,
francoske pa na otok pred Solunom,
od koder jih bodo poslali na Fran-
cosko.

Zahvala armade.

Štajerski vojnookrbi urad c. in
kr. vojnega ministrstva je dobil po-
vodom pošiljatelj božičnih daril
ogromno število izrazov hvaležnosti.
Feldmaršal nadvojvoda Friderik
se je o darilih izredno priznavalo
izrazil in uradu za Štajersko dal
sporočiti svojo najtoplejšo zahvalo.
Od najvišjih mest in zapovedništev
do moštva, iz bolnic in etapnih po-
veljstev, od prostovoljnih strelskih
polkov, municijskih parkov, trenskih
kolon, od najrazličnejših krajev ju-
žnozpadne fronte so došli najlepši
in najpresrečnejši izrazi hvaležnosti
in navdušenja za darila in pozdrave
iz domovine, ki so bili že na božični
večer v rokah tistih, katerim so bili
namenjeni. Gospod zapovednik tret-
jega kora ekscelence fml. Josip vitez
Krautwald je sporočil najtoplejšo
vojaško zahvalo celega tretjega kora
s prošnjo, da se ta zahvala naznani
vsem darovalcem. »Prepričanje« je
pisal, »da se dragi doma spominjajo
zunaj v varstvo domovine težko
vojskujočih se vojakov in jim posve-
čajo ljuba, draga darila, bo vrlim vo-
jakom 3. kora nova vzpodbuda nji-
hovi železni, nikdar omahujoči
vztrajnosti«. Zelo toplo zahvalo pi-
smo je poslal tudi ekscelence fml.
Friedrich Schönburg v imenu vseh v nje-
govi diviziji vojskujočih se oficirjev
in vojakov 3. kora. Dalje je došlo
večje število toplih zahval raznih
domobranskih in infanterijskih divi-
zijskih poveljstev. Pa ne samo naš
domači kor je navdahn srčne hvalež-
nosti za izkazano ljubav, tudi mnogi
visoki funkcionarji naše armade so
doposlali častna priznanja. Tako pi-
še ekscelence g. c. kr. domobranski
minister general infanterije baron
Georgi: »Vsi na južnozpadni fronti
stojči Štajerci se bodo hvaležno
spominjali vseh, ki se niso ustrašili
ne truda, ne stroškov, da bi hram-
nim sinovom svoje domovine napra-
vili božično veselje. Jaz se še pose-
be zahvaljujem za obdarovanje
orožništva. Ekscelence g. šef gene-
ralnega štaba baron Konrad plem.
Hötzendorf poudarja v svojem pi-
smu: Darila so jako praktična in
okusno sestavljena in bodo oficirjem
in vojaštvu vrla kora gotovo lep
božični spomin. Ekscelence general
kavalerije Rohr poudarja v svojem
dopisu, da mu je letošnji božični čas
vnovič pokazal, s kako ljubezno in
zvestobo se Štajerci spominjajo svojih
hrabrih vojakov, ki v koroških in
v Julijskih Alpah, v ledu in snegu
branijo drago domovino. V imenu
vrlih čet bodi izrečena srčna zahva-
la vsem, ki so z neutrudnim delom in
velikimi darovi omogočili ta bogati
uspeh. »Vojaštvo«, pravi pismo, »ho-
to plačalo z dejanji«. Bilo bi preoh-
sno, če bi se iz posameznih dopi-
sov izbralo najbolj častne omembe,
zato se omejimo na to, da navede-
mo, da so došla med drugimi tudi
pisma od naslednjih osebnosti: mi-
nistrskega predsednika grofa Stür-
ckha, ministra notranjih del prince
Hohenloheja, inštitucije ministro dr.
pl. Hohenburgerja, c. kr. namestnika
v Trstu ekscelence barona Friesa,
c. kr. deželnega predsednika na
Kranjskem, ekscelence barona
Schwarza, ekscelence generala in-
fanterije Viktorja pl. Lascherja, eks-
celence fml. pl. Skotija, ekscelence
fml. Krausa, ekscelence generala in-
fanterije pl. Bolfrasa, ekscelence ge-
nerala infanterije R. pl. Stöckera,
Steinera, ekscelence generalnega
adjutanta grofa Paara in g. G. M. pl.
Hoena. Ganišive so zlasti vojne do-
nosnice in pisma moštva, ki jih je do-
šlo vse polno. Pisane so v prozi in v
verzih in izražajo na ganljiv način
zahvalo. Iz vsakega posameznega
dopisa je razvidno, kako izredno ve-
seli so bili naši vojniki, da smo se jih
o Božiču spominjali in kako je ta
domoljubna požrtvovalnost v vseh
krogih južnozpadne fronte povečala
veselje za boj in navdušenje za
obrambo domače grude.

Silvestrova noč ob Soči.

Predmoister pri neki naši težki
havični diviziji Fr. Šturm nam
piše:

Že peti mesec se nahajamo v
svoji strelni poziciji, ne da bi se le
za ped zemlje premaknili. In niti do-
sedaj nas ni izvolil Italijan. Prav
prijetno in udobno smo si vse ure-
dili. Sezidali smo si kritja ter jih
prav lepo uredili za zimo. Skoro
vsaka vila (tako imenujemo svoja
kritja) ima svoje ime. Moja se imenuje
»Vila veselja«, ker se v nji zbi-

ramo proti večeru slovenski fantje
in prepevamo pozno v noč. Tudi par
Ljubljancev je nas tukaj. Na sta-
rega leta zvečer smo imeli prav ve-
liko opraviti z Italijanom. Imel sem
službo pred polnočjo. Sedel sem v
svoji vili in mislil na pretekle lepe
čase, ki smo proslavljali v beli Ljub-
ljani veselo Silvestrove večere. Mi-
sli so mi bile pri svojih in pri tova-
riših. Postavi draga očeta in ma-
tere sta se mi prikazali videl sem v
duhu sestrico pri knjigi, duša mi je
poletela v samotno vas, kjer stoji
mala lučica in v njej moli stara mati
za sina... Iz teh sanj me je prebudil
silnen grom in kmalu nato rezek pok.
Sovražni šrapnel se je razpočil ne
daleč od nas na hribu. Sledil mu je
drugi, tretji. Od daleč se je oglašilo
pokanje infanterije najprvo rahlo,
potem živahneje in kmalu so zareg-
ljale strojne puške. Naglo sem pre-
gledal pozicijo, ako so straže na svo-
jih mestih. »Fantje, pozor! Nocoj
bomo najbrže še streljali.« Vsak je
šel k svojemu topu. Naenkrat se
oglasil telefon: »Baterija ogenj!« Za-
molko bobnenje se razlega po
ozračju, od daleč se je slišala eksplo-
zija granat. Za hip je utihnila in-
fanterija kakor da se je prestrašila na-
ših novoletnih voščil, toda le za hip.
Potem pa so zapetale njene puške
s podvojen silo. Zopet javlja tele-
fon: »Baterija ogenj! Zopet zagreme
topovi in štiri granate so zletele pro-
ti sovražniku, naseč mu novoletna
voščila. Še enkrat smo izstrelili, po-
tem pa je prišlo povelje: »Strelna
pavza«. Fantje so se vlegli zopet k
počitku, jaz pa sem bdel do 12. ure.
Polagoma je potihnila tudi infanteri-
ja in okoli polnoči je zavladal popo-
len mir. Tiho je odkrakalo staro
letno in rahlo je stopilo novo na svo-
je pozicije... Vlegel sem se, spal z
zavestjo, da se je Novo leto za Ita-
lijane slabo pričelo. — Srčne po-
zdrave vam in vsem čitateljem »Slo-
venskega Naroda«.

Razne politične vesti.

— Novi nemški vojaški atašeji
v Ameriki. Med nemško in ameriško
vlado se vrše sedaj pogajanja zaradi
imenovanja novega vojaškega in
mornariškega atašeeja.

— Zedinjene države in Mehika.
V ponedeljek je 200 mehiških ro-
parjev pri Chihuahui ustavilo neki
vlak ter zapovedalo državljanom
Zedinjenih držav, da izstopijo in se
postavijo ob nasip. Nato so 19 seve-
roameriških državljanov ustrelili.
Nekaj jih je pobegnilo, med njimi ne-
ki Holmes. Državni tajnik Zedinjenih
držav Lansing zahteva od mehičan-
ske vlade takojšnje kaznovanje teh
roparjev.

— Japonska in Mehika. V krat-
kem pride baje v Mehiko posebna
japonska misija, da ugotovi prijateljske
razmere med obema državama.
Vsled prijateljskega razmerja med
Japonsko in Mehiko predsednik Wil-
son tudi ne more izvesti svoje agre-
sivne politike proti Mehiki. Monroe-
doktrina ne velja več, to je dokazal
tudi Wilson s svojim vmešavanjem v
evropske zadeve.

— Atentat. Iz Tokija poročajo,
da je vrel nekdo 2 bombi na avto-
mobil japonskega ministrskega pre-
sednika Okume, ki na ni bil ranjen.

— Vstaja na Kitajskem. Vlada
v Cantonu poroča, da so bili vstaji
premagani in da so imeli velike iz-
gube. Vstaje zasledujejo.

Vesti iz rimskih dežel.

Direkcija državnih železnic na
Dunaju prosi »Posredovalnico za go-
riške begunce«, da bi se ji naznanilo
sedanje bivašče še sledečih begun-
cev, ki naj bi dvignili svojo tam na-
loženo prtljago: Pavšič Andrej iz
Kanala, Massaro Angiolina iz Tržiča
in Lahovich Violetta iz Pulja. Dotič-
niki naj se zglašijo ali naravnost pri
direkciji drž. železnic na Dunaju ali
na pri »Posredovalnici za goriske
begunce v Ljubljani«.

»Goriško kmetijsko društvo«,
ki je imelo svoj sedež v Gorici na
Kornu v Attemsovi palači, se je pre-
selilo v Ajdovščino, kjer sedaj ura-
duje.

Goriška umobolnica. Iz Krome-
riža se nam poroča: Vsled večkrat-
nega obstreljevanja umobolnice v
Gorici, se je ta slednjič prenestla v
Kromeriz na Moravsko. Bolniki, ki
so v Gorici morali večkrat stisnjeni
drug ob drugem iskati pribežišča
v kletih, so zdaj v velikem moder-
nem zavodu prav udobno namešče-
ni. Transport se je vršil s posebnim
vojaškim bolniškim vlakom in je
trajal 48 ur; vozili smo se deloma kot
brzovlak. V vlakcu nahajajoča se ku-
hinja je dobro oskrbovala bolnike.
Tukaj je precej mrzlo. Sorodniki la-
hko dobivajo pojasnila o stanju bolni-
kov, ako pišejo na »Vodstvo goriške
umobolnice, Kromeriz, Moravsko«.

Dopisovanje v teh časih, ko je del
goriske dežele okupiran od sovraž-
nika, ko so drugi kot begunci zapu-
stili domovino, je sicer težavno in
teško mogoče, torej morajo se po-
brigati sorodniki sami.

S Krasa. Skoraj mesec dni smo
imeli neznošno slabo in deževno —
po naše »mevžavo vreme«. Poleg
tega se je vlegla po Krasu neobičaj-
na »ljubljanska megla«, ki je bila ta-
ko gosta, da si komaj videl par me-
trov daleč od sebe. Nastalo pa je bi-
lo tudi toliko blata, da si ga gazil,
kakor bi hodil po snegu. Italijane je
to »kislo« vreme nekaj »panalo«, kajti
le tuhtam so se slišale kanona-
de od italijanske fronte. Sovražni
aeroplani so popolnoma izostali.
Konečno nam je »tetka burja« dala
svoja znamenja na sivem Čavnu in
stari »očka Nanos« nam je od daleč
namigaval, da se bliža lepo vreme.
Prišlo je. Naša burja posuši v enem
dnevu blatne poti tako, da se lahko
povsod izprehajajo, ne da bi še čevlje
omadeževal. Tako nas je novo leto
pozdravilo s prijaznim solncem. Po-
hajkovalci po gozdnih dolinah in li-
vadah smo že našli prve oznanjeval-
ce spomladi, naše lepo — belo — ze-
lene zvončke in lepo višnjeve vijoli-
ce. To so pač znaki, da imamo jako
milo zimo. — Ali Italijan zopet kaže
svojo moč. Pošilja nam svoje posete
po aeroplanih. Vsaki dan nas obišče-
jo po večkrat na dan zjutraj in po-
poludne. Nekaj časa krožijo ti »ptiči-
nad nami; pa kmalu jo popihajo tja
čez mejo na varno. Krasno — vedro
vreme je Italijane vzbudilo iz več-
tedenskega — zimskega spanja. —
Oglašajo se zopet njihovi kanoni. —
Šel sem po poti, katero popravlja jo.
Grmenje topov je ljudi tako pretre-
salo, da so z lopatami in »pikoni«
pojenjali svoje delo, gledavši proti
fronti, a eden drugemu so rekali:
»To ni peklo, to je sodni dan.« —
Človek se na takemu gromenju tako
privadi, kakor mlinar ropotu mlin-
skih koles.

V devinski občini sta trpela
vsled italijanskega obstreljevanja
posebno kraja Medjavas in Jamlje.
Devin je trpel manj. Tudi devinski
grad, poleg drugih roslapij, je precej
porežen, tako zlasti na strani proti
morju, kjer se ceni škoda na 200.000
kron. Veliko škodo ima g. Ples, za-
deta je tovarna sardin, Legiševa hi-
ša pri pristanišču je popolnoma po-
suta, zadeta Pecikarjeva in druge.
Legina šola je demolirana. Zastava
društva »Ladja«, ki je bila razvita
leta 1910, je bila ostala precej časa
v poslanju g. Plesa. Potem so zasta-
vo rešili, samo drog so pustili tam.
Društvo »Ladja«, ki je vršilo tako
važno narodno delo v Devinu, ima
veliko škodo.

Umrl je v Rojani pri Trstu g.
Anton Požar. Pokopali so ga
včeraj.

Pivo so točili predragi nekateri
gostilničarji na Opčinah, in sicer po
80 vinarjev liter namesto po 72. Dre-
berjevo pivo stane na mestu na Op-
činah po 47 v, plzensko po 58. Pri
razpravi v Trstu so se gostilničarji
izgovarjali na razne troške. Obsot-
ni so po 2 do 4 dni zanora z globo
70, oziroma 200 do 300 kron globe.
Prišlo je vsklik.

Smrt med begunci. V Volovcih
pri Kroluni na Češkem je umrla slo-
venska begunka Marija Tomažinčič,
rojena v Lekvi pri Onatimselu na
Krasu. Doživela je visoko starost 97
let. Pač ni nikdar mislila, da bo mo-
rala v taki pozni starosti iti umret v
daljino severno deželo. Na stotine
ljudi je spremljalo staro goriško be-
gunko do groba.

Budinja Oskar. 21 let star, vo-
jak 97. pešpolka, 10. maršbataljona,
4. stotnije, se ni oglašil že dolgo ča-
sa. Zadnjič je pisal iz Ljubljane lani
po Veliki noči. Kdor kaj ve o njem,
naj sporoči na naslov: Ivan Pecikar,
Rakek, čuvajnica 729.

Pesem kmeta - begunca v pred-
pustu 1916.

Nikier miru, nikier pokoja,
prebežal sem sedem sem vasi,
obstanka nima noga moja,
naprej usoda me vodi.

Zdaj kolje sosed Mrak prešiče, —
in ta visoki, rezki glas,
ki me iz sanj na svet priklječe,
me žene dalje v osmo vas.

Kar Mrak ima, smo mi imeli,
kar Mrak je, včeraj sem bil sam, —
in v shrambi moji so viseli
slanina, mast, pršut, šalam.

A tam-le, čuj, dve žrtvi drugi!
Mirujte! — Le še par minut,
da bom — begunec — v svoji tugi
prej s podkovankama obut,

da spravim v culo še pest sirtka,
ječmena in fižola pest,
da prej drugam grem brez ocvirka
polento in pa kašo jest.

Damir Feigel.

Dnevne vesti.

— Častitke cesarju ob priliki za-
vojevanja Lovčena. Nj. Veličanstvo
je 11. t. m. prejel od nemškega ce-
sarja in od saksonskega kralja sle-
deči brzojavki: Ali Ti smem iz srca
čestitati na zavoevanju Lovčena, ki
so je izvršile Tvoje hrabre čete z
občudovanj vredno vztrajnostjo in
spretnostjo. Bog je očividno poma-
gal in bo še dalje z nami. — Vi-
ljem. — Čital sem danes z velikim
veseljem, da je zavoevan Lovčen in
izrekam Ti svoje presrečne čestitke
na sijajnem bojnem dejanju Tvoje
armade. Bog nam pomagaj dalje! —
Friderik Avgust. — Dne 12.
t. m. sta bila poslana sledeča brzo-
javna odgovora: Nj. Veličanstvu Vi-
ljemu II., nemškemu cesarju, pru-
skemu kralju. Zelo vzradoščen po
Tvojem priznavalnem sočutju na
najnovejšem bojnem dejanju mojih
hrabrih čet, katerim se je posrečilo
z jurišem zavoevati močno pozicijo
Lovčena. Te prosim, izvoli sprejeti
mojo najtoplejšo zahvalo za Tvojo
zavezniško prijazno brzojavko. Bo-
žja podpora nama pomore do dobre-
ga konca našega skupnega boja. Naj-
presrečneje — Franc Jožef. —
Nj. Veličanstvu Frideriku Avgustu,
kralju saksonskemu. Najtoplejšo se
Ti zahvaljujem za Tvojo zame jako
razveseljivo čestitko na sijajnem
uspehu, ki so ga pravkar izvojevale
moje hrabre čete v Črni gori. Bog
je z nami. — Franc Jožef.

— Odlikovani premagali Črne
gore. Cesar je povodom sijajnega
vojnega čina ob priliki težavnega
jurišanja Lovčena izrekel svoje po-
hvalno priznanje armadnemu povelj-
niku generalu von Köveszu, genera-
lu Sarkotiču, deželnemu šefu bosan-
skemu in fml. I. Trollmannu, povelj-
niku nekega armadnega zbora. Ce-
sar je nadalje podelil vojaški zaslu-
žni križ II. razreda z vojni dekoraci-
jo fml. V. Webru von Webenau, po-
veljniku neke pehotne divizije, ter
konteradmiralu Aleks. Hansi, povelj-
niku neke mornariške divizije, nade-
lje je podelil red železne krone II.
razreda z v. d. fml. Beli Sorsichu
pl. Severin, skupinskemu poveljniku
pri nekem armadnem zboru ter pol-
kovniku generalnega štaba Karlu
Günste, načelniku generalnega šta-
ba nekega armadnega zbora.

— Generalni gubernator okupi-
ranega srbskega ozemlja fml. grof
Salis-Seewis je postal tajni svetnik.

— Odlikovanje. Dne 9. t. m. je
bila v neki rezervni bolnici v Celov-
cu pripeta velika srebrna hrabrost-
na svetinja kadetu A. Zdolškcu,
učitelju iz Gornjega grada na Štajer-
skem, za njegovo junaško in uspeš-
no zadržanje pred sovražnikom. Pri
tej priložnosti je imel nadstabin
zdravnik dr. Müller nagovor, v ka-
terem je slavil junaštva naše arma-
de in se spominjal junaških dejanj
kadeta Zdolška na italijanskem bo-
jišču.

— Akademski kurzi za oficirski
parasčel se bodo ustanovili na na-
ših vojaških akademijah. V te aka-
demije kurze se sprejemajo leta
1897. in 1898. rojeni mladeniči, ki
imajo gimnazijsko ali realno mato-
ro in ki so bili kot enoletni prostov-
olci najpozneje do konca oktobra
1915. potrjeni v vojake ter so že
uspešno služili pri armadi na bojišču.
Zavežati se morajo, da bodo po ab-
solviranju akademičnega kurza slu-
žili najmanj pet let kot aktivni čast-
niki. Podrobni pogoji so navedeni v
uradnem razpisu v vojaškem nare-
denem listu. (Beiblatt Nr. 64 zum
Verordnungsblatt für das k. u. k.
Heer ddo. 18. Dezember 1915.)

— Z italijanske fronte. Pošilia-
mo vam par cvetlice, ki smo jih na-
brali. Tukaj je
pravo pomladansko vreme. Skoro
vse pomladanske cvetlice cveto.
Iskrene pozdrave in srečno Novo le-
to vsem prijateljem »Slov. Naroda«.
V imenu slovenskih fantov težke
havične divizije: Franc Šturm,
predmoister; Ivan Rimanič,
predmoister; Ivan Eryetič,
predmoister; Vinko Trebovc,
Pavel Jeriha, Rudolf Franc,
Fr. Gregorčič, Franc Če-
bokli, Jakob Živko.

— Stotnik Milan Matič izreka
povodom svoje premetitve kot ra-
nienec tukajšnje rezervne bolnice v
državni obrtni šoli med ranjence
bolnice dunajskega parlamenta vsem
svojim častitim pokroviteljem, pri-
jateljem in znancem za ljubeznive
ma za časa njegovega bivanja v
Ljubljani izkazane prijaznosti svojo
trajno globoko zahvalnost ter jih k
slovesu priručno pozdravlja.

— Za oslepele vojske. Za name-
ravani deželni zavod za slepe so da-
lje poslali deželnemu odboru daro-
ve: Upravištvu »Slov. Naroda« iz
listove zbirke 54 K, Anton Werbole
iz Medije-Izlake, mesto novoletnih
voščil, 50 K, č. g. Janko Šiška, žup-
nik v Senčurju pri Kranju, 10 K, Jo-

Žef Vukšinič v Metliki št. 35, 50 K. Dalje so darovali mesto venca na krsto pokojnega komerc. svetnika Franca Povšeta: Peter Hartmann, reprezentant trdke Reininghaus in Puntigam, v Ljubljani, 10 K, trdka Rajko Luckmann v Ljubljani 10 K, Avgust Jenko, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani 20 K. — Bog plačaj!

— Umrl je v Rottenmannu na Štajerskem učitelj in enol. prostovoljec g. Fran Sušnik iz Ljubljane. Pokopali so ga istotam z vojaškimi častmi. Nadebudni mladenič je dosegel še le starost 19 let. N. p. v m.!

— V krog stalnih dobrotnikov mestnih revežev ter vdov in sirot v vojni padlih ljubljancem je vstopil g. Josip Zidar, trgovec in posestnik v Ljubljani, s tem, da daruje v dobrodelne namene vse pristojbine, ki jih prejme za nastanitev vojaštva v svoji hiši št. 31 na Dunajski cesti. Tako je g. J. Zidar zopet daroval 53 K 83 v vdovam in sirotam v vojni padlih ljubljancem in 53 kron 83 v za aprovizacijo mestnih revežev.

— Darilo. Namesto venca na krsto umrlega gosp. Josipa Pleiweissa je daroval gosp. Josip Luckmann znesek 25 K za Rdeči križ. V enak namen je daroval imenovani gospod znesek 50 K po umrlemu grofu Leonu Auerspergu. — Namesto venca na krsto umrlemu admiralu baronu Minutillu sta darovala grof in grofica Rudolf Chorinsky znesek 20 K pomožnemu zakladu za vdove in sirote celokupne oborožene moči.

— Tedenska darila učencev v vojnookrbovalne namene. C. kr. dež. šolski svet kranjski je uvedel po vseh šolah na Kranjskem v vojnookrbovalne namene redna »tedenska darila učencev«. V pouk in vsposodobno šolske mladine je izdal c. kr. dež. šolski svet ta-le navodila na učitelstvo: 1. Ne zamudite nobene dneva, da bi ne mislili na to, da je treba za vojnookrbovalne namene: oskrbo in negovanje ranjenec, za vojaške, ki so v vojnem vpletstvu, za vdove in sirote na bojnem polju padlih domačih vojakov denarja, mnogo denarja. 2. Ne pozabite, da imajo vaši očetje in bratje na bojnem polju, ki prelivajo za vas svojo kri, pravico zahtevati, da se jim z raznimi olajšavami, ki zahtevajo mnogo denarja, olajša zmaga. 3. Zavedajte se, da bo zmaga tem boljše pridobljena, čim več olajšav bodo prejeli naši junaki in če jim odvzamemo skrb za njih žene, otroke in druge njim ljube, ki so ostali doma. 4. Pomislite, da si samo z vzdržljivostjo, t. j. z zmernostjo v jedi in pijaci, s pristojo obliko prihranite vsak teden lahko par vinarjev za »tedenska darila učencev«. 5. Bodite hvalečni svojim učiteljem in vzgojiteljem, ki vas bodo navedli na varčnost pri nabavljanju šolskih potrebščin ter vam dali priliko za prihranke, ki jih obrnite za tedenska darila učencev. 6. Sodelujte povsod, kjer koli se vam nudi prilika za varčevanje v domači hiši in prosite svoje starše, sorodnike in znance in nekdane součence svoje šole, da se tudi udeležijo s prostovoljnimi prispevki vaših »tedenskih daril«, ki naj postanejo prava ljudska darila. 7. Očitno je, da pomaga vsak darovani vinar do zmage, da so se z vinarjskimi darili zgradile cerkve in palače in da kranjska šolska mladina, ki jo je po številu približno 100.000, ne da bi si naložila posebne odtegljaje, zbere vsak teden lahko 2000 K, če se dobi za vsakega učenca po 2 vinarja tedenskih prispevkov. Pričakovati se pa sme, da bodo učenci premožnejših staršev več kakor dva vinarja na teden prispevali, vsled česar bodo tedenska darila dosegla primerno večjo svoto. 8. Pomislite, koliko ran naših vojaškov bo zaceljenih s šolarskim denarjem in koliko bude, revščine in vsled vojne proizvodnega trpljenja se bode oblažilo z vinarji, ki jih boste vi prihranili in zbrali! 9. Dokazali ste že večkrat, da ste kos velikiemu času in težkim nalogam, ki nam jih nalaga svetovna vojna, zakaj prednjačili ste nam s pravim mladeniškim, z odkritosrčno domovinsko ljubeznijo podkrepjenim navdušenjem, ko se je šlo za nabiranje denarja, kovin in drugih za vojno potrebnih pripomočkov. Že danes se sme kranjska šolska mladina ozirati s ponosom in zadovoljstvom na dosedanje vsestransko priznanje uspehe, posebno na sijajni uspeh tretjega vojnega posojila, za katero je bilo potom kranjskih šol podpisanih nad 3 1/2 milijona kron. 10. Pozivljamo vas še enkrat, ovenčajte svoje delo z neminljivim spomenikom, z velekrasnim »tedenskim darilom učencev«, ki vam bo zagotovilo hvaležnost, zahvalo in priznanje Najvišjega zaščitnika šolske mladine, našega priročnega ljubljanskega, prostovoljnega, najopetnejšega zahvalo naših vojaških volčakov na bojnem polju.

vdov in sirot cele dežele in čislanje in občudovanje naših potomcev za vse čase.

— Kdo vé, v kateri bolnici se zdravi moj sin France Kajin, 17. pešpolka, 1. stotnija, ki je težko ranjen v trebuh. V Gorici je bil en dan okrog 4. do 5. decembra v bolnici. Iz goriški bolnice so ga prepečljali neznanu kam. Če kdo vé, kje se zdravi, ga lepo prosim, naj sporoči na naslov: Jože Kajin, Podklanc št. 15, pošta Vinica, na Kranjskem.

— Pogreša se že od 1. septembra 1915 infanterist 17. pešpolka Fran Golob.

— Oddaja kovinaste posode. Kakor smo že svojčasno poročali, bodo morale zasebne stranke, trgovci, obrtniki in dr. v vojne namene proti plačilu oddati razno kovinasto posodo, in sicer do 30. novembra 1915. Rok je pa sedaj podaljšan do zadnjega januarja 1916 in naredba predurjena v toliko, da se za sedaj to ne bo oddajalo potom rekvizicije, ampak prostovoljno — seveda proti plačilu. — Vsi prizadeži se opozarjajo v lastnem interesu na to ugodnost. Kdor bo oddal dolžnostne predmete prostovoljno, bo to storil v svoj lastni dobiček, kajti določeno je, da se bo prostovoljno prinesena posoda plačevala dražje, kakor bi se plačevala potom rekvizicije. Stranke naj čim prej porabijo to ugodnost in prineso posodo k zato pooblaščenim trgovcem, ki imajo že taksirane cene, po katerih bodo smeli kupovati vse take predmete. Za nadomestilo si lahko oskrbe drugovrstno posodo, za katero so že tudi nastavljene maksimalne cene. Za nakup posode so dotlej v Ljubljani pooblaščen sledeče trdke: Štefan Nagy, Vodnikov trg; Fran Štupica, Marije Terezije cesta in Alojzij Sušnik, Zaloška cesta.

— Dolžnost naznanila. Dne 15. t. m. je rok dolžnosti naznanila za ovcjo volno. To naznanilo je poslali naravnost komisiji za prevzemanje ovcje volne pri c. kr. trgovskem ministrstvu na Dunaju. Tozadevne tiskovine se dobe (za Ljubljano) pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, nakar se trgovci in obrtniki opozarjajo.

— Naša krajevna imena piše hrvaški uradni list »Narodne Novine« konsekvntno po nemško. »N. N.« poznajo le Krainburg, Radmannsdorf etc. »u vojvodini Kranjskoj« (zakaj ne u vojvodini Krain?) ter Tolmein, Haidenschaft etc. na Goriškem. Najbrž bi se tudi »N. N.« spodtikale, ako bi mi pisali Zagrab in Karolyvaros. Morda ne?

— Koncert »Glasbene Matice«. Kot druga nastopi nam že tudi dobro znana umetnica Dana Koblerjeva, učiteljica »Glasbene Matice«. Učila se je v »Glasbeni Matici«, dokončala je praški konservatorij z odličnim uspehom. Za ta koncert si je izbrala dve jako resno lepi skladbi: Vitezslava Nováka, pri nas še neznane »Pesmi zimskih noči« in pianistično efektivno ogrsko rapsozijo Lisztovo. V. Novák je profesor za kompozicijo na praškem konservatoriju, najgenijalnejši češki skladatelj sedanje dobe, modern skozinsko, pa se opira na narodne motive. Zložil je že mnogo simfonij in zborovskih del: »V Tatrah«, »Slovaška svita«, »Burja«, »Mrivaški ženini«, veliko klavirskih skladb, pesmi, balad in komornih del. Izmed »Pesmi zimskih noči« slika prva tiho, mirno, mrzlo zimsko krajino v jasni mesečini; druga viharno zimsko noč, boj mrzlih elementov; tretja radost nad rojstvom Rešitelja, zvončki zvone, blažen mirveje, sredi skladbe se slika veselje nad Jezusom, božična pesem se dvigne pozneje v kanoničen, resen, mogočen koralni spev zbranega ljudstva pri polnočnici in končno izzvni popolnoma mirno v daljavi; četita pesem je pa uprav predpusna. Maske plešejo, kraguljčki zvone, vse se vrtil hitro in brzo. V to vrvenje zapoje petelin svoj jutranji »kikeriki!« in ljudje gredo zaspani domov. — Te pesmi so izvrstne, za spomin in tehniko pa jako težke. Toda gospodična Koblerjeva jih obvlada. — Lisztova rapsozija je pianistom najbolj priljubljena, zahteva pa veliko tehniko, temperamentno pa vendar zrelo izvajanje, da pride vsebina do veljave. — Koncert bo dokazal, da sta oba umetnika kos svoji nalogi. Tako resno stremenje moramo podpirati. Veselimo se napredovanja slovenskih umetnikov.

— »Glasbena Matica.« Gospod J. Rijavec je nekoliko obolel zato se koncert na korist goriških beguncem ne uredi 16. t. m., ampak v soboto

dne 22. januarja t. l. Vstopnice veljajo tudi za ta dan.

— Ureditev nedeljskega počitka v trgovinah. Uradni list razglasi, da so dne 31. julija 1914. uvedene utesnitve normalnega nedeljskega in prazničnega počitka v trgovinah razveljavljene in da velja v bodoče za trgovine naslednji spremenjeni člen XV. dež. vl. razglasa z dne 29. maja 1914.: V deželni stolnem mestu Ljubljani in v ostalih v Členu II. št. 1 navedenih krajih, je, izvzemši v Členu XVI. in XVII. navedene izjemne slučaje, ob nedeljah dopuščen obrat vseh trgovinskih obrtj od 8. do 11. ure dopoldne.

— Podražanje piva. Začetkom decembra je zastopstvo avstrijskih pivovarjev v posebni spomenici naznanilo trgovinskemu ministrstvu, da so pivovarne primorane podražiti pivo vseh kategorij povprečno za pet kron, češ da so se stroški pivovarn znatno povečali. Trgovinsko ministrstvo je zdaj dovolilo, da smejo pivovarnarji z dnem 15. januarja pivo podražiti.

— Pošta vest. Ustavljeno je prevzemanje zavrtkov za sledeče urade vojne pošte: 16, 34, 45, 46, 49, 95, 170, 190, 211, 233, 308 in 317.

— Promet z Bolgarijo. S 14. prosincem 1916 se je zopet začel poštno-nakaznični promet med Avstrijo in Bolgarijo pod enakimi pogoji, kakor veljajo za poštne nakaznični promet s Turčijo. (Poštni in brzojavni odredbenik št. 144/1915.)

— Kreditni zavod za trgovino in obrt. Novoustanovljena podružnica v Lublinu (Rusko-Poljsko) začne poslovati dne 15. t. m.

— V območju državnoželezniskega ravnateljstva na Dunaju leži cela vrsta pošiljatev, ki so bile poslanske z južnozapadnega ozemlja. Zapisek teh pošiljatev je na vpogled v našem uredništvu.

— Leta 1915. v Ljubljani izdana krošnjarska dovolila, odnosno podaljšanja. Lansko leto sta bili v političnem okraju Ljubljana, mesto izdani dve, podaljšani pa dve krošnjarski dovolili. Po starosti sta dobile dve osebi novi dovolili od 30 do 40 let; podaljšano prvi v starosti 41 do 50 drugi pa od 51 do 60 let. Po stanu sta bili izdani dve novi in sicer eni samski in eni oženjeni osebi, podaljšani pa dvema oženjenima. Novo dovolilo je dobila ena oseba iz Koroškega, ena pa iz Kranjskega, podaljšani pa sta bili obema osebama iz Kranjskega. Novo dovolilo je bilo izdano eno za kramarsko in eno za galanterijsko blago in ravno tako podaljšani.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Od 2. do 8. t. m. se je rodilo 10 otrok, 2 sta bila mrtvorodna, umrlo je 31 oseb, med njimi 23 domačinov in sicer 7 oseb za jetiko, med njimi 7 tujecev. Zbolelo je za infekcijskimi boleznimi in sicer za kozami 9 vojakov, za škrlatno 1 vojak, za tifuzom 105 vojakov, za grižo 116 vojakov, za vrtico 2 domačina, za egiptovsko očesno boleznijo 14 vojakov in za steklino 3 domačini.

— Popis psov. Vsled razpisa c. kr. deželne vlade je odredil mestni magistrat ljubljanski splošen popis psov, ki bivajo v okolišju mestne občine. Tozadevne tiskovine se dobivajo brezplačno v mestnem popisovalnem uradu, kamor jih je vestno in natančno izpolnjene vrniti najkasneje do konca tega meseca. Za vsakega psa je izpolniti posebno poljo. Kdor bi se tej dolžnosti odtegnil, ali se ji odzval prepozno, bo v zmlu § 70. občinskega reda kaznovan z globo do 200 kron, oziroma z zaporom do 20 dni.

— Umrla je danes zjutraj gospa Marija Hafner, soproga g. Antona Hafnerja, mesarja in posestnika v Škofji Loki. Pogreb bo jutri, v nedeljo ob 4. popoldne. Spoštovani rod-bini naše sožalje!

— Umrl je v Mariboru tamkajšnji mestni župnik pri Sv. Magdaleni Simon Gaberc v 78. letu svoje starosti. Zadel ga je kap.

— Mariborsko gledališče, ki je bilo radi koz nekaj dni zaprti, bodo prihodnje dni zopet otvorili.

— Iz Maribora se nam piše: Da se v očigled nekega dopisa naših ljudi ne bode napačno sodilo, pojasnuje se, da je možka podružnica C. M. mariborska poslala centrali tekem 1. 1915 1219 K 45 v, ženska 64 K, neka druga dobrotnica 200 K tako, da je centrala iz Maribora prejela 1483 kron 45 vin. vkljub temu, da je bil predsednik moške podružnice na bojišču, podpredsednik bolan in da je tudi blagajnik koncem leta težko obolel.

— Eksplozija v Mariboru. V terek so ogledovali in poskušali vojak v Mariboru neko italijansko vžigalo, ki je naenkrat eksplodiralo ter ranilo več oseb. Nekaj desetnik, ki je bil težko ranjen, je drugi dan umrl.

Kino »Idola«. Danes naslednji nov spored: 1. »Avstr. - ogrsko vojni porečilo«. Najnovejše vojne aktualnosti. 2. Priprave v baskervilskem pesu. V 3. dejanjih, v glavnih vlogah Friedrich Kühne in Alvin Neusz. 3. Dediš z Walkeraua. Učinkovita veseliga v 3. dejanjih z Wando Treumann in Wiggo Larsen v glavnih vlogah. — Spored mladini ni primeren in se predvaja do ponedeljka, dne 17. januarja.

— Ukradeni perilo. Dne 3. t. m. je bilo v neki veži na Starem trgu v Ljubljani ukradenega več perila. Posamezni kosi so zaznamovani s črkami J. R., M. L., M. K. — Upravičeni se izroči to perilo proti legitimaciji pri c. kr. okrajni sodnji v Ljubljani, soba št. 55.

— V vojaško službovanje zopet »v vojaško službovanje zopet« Ciuha & Jesih, »Pod Trnčo« vzljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da njima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Razne stvari.

— Umrl je na Dunaju bivši namestnik domobranskega vrhovnega poveljnika general Oskar Parmann.

— Samomor dijaka. V obrtni šoli v Pragi se je ustrelil 16letni dijak Vavac Tensty iz jeze, ker v šoli ni mogel napredovati.

— Libija izgubljena. Italijanski uradni list priobčuje odpoklic stotin uradnikov iz kolonijalne službe, kar znači, da se italijanska vlada zaveda, da je Libija za njo izgubljena.

— Zaradi žaljenja nemškega cesarja je bil v Luganu v Švici obsojen italijanski častnik na 300 frankov globe in 100 frankov sodnih stroškov.

— Mladenč z dvema srcema. Pred naborno komisijo v Szegeudu so konstatirali, da ima 21letni novinec Oskar Boctobies na levi strani dve srca, ki delujeta popolnoma normalno.

— Obrekovalce. Budimpeštanski trgovec Evgen Neufeld je opravljal znanega polkovnika Fischerja, ki je hrabro branil Bukovino, da se je dal od Rusov podkupiti. Obrekovalce je bil obsojen na štiri mesece ječe in 2000 kron globe.

— Stoletna cerkev v Sori v Italiji. Kjer je divjal pred letom potres, je zgorela. Ob obletnici potresa je bila velika maša, sveče ob katehalku so vžgale sukno in požar se je razširil na celo cerkev. Cerkev je iz 13. stoletja.

— Avstrijci so se ravnali po mor-narskih običajih pri potopitvi čolna »Monge«, tako piše v »Petit Parisien« neki očividce. Avstrijci so rešili posadko čolna kljub lastni nevarnosti. Boj je dokazal večjo brzino sovražnih ladij, dočim italijanski čolni vozijo mnogo počasneje.

— Priznanje po 25 letih. V gozdu pri Bielotinu na Češkem so našli pred 25 leti kmečko dekle umorjeno. Morilec je bil truplo polil s petrolejem in je vžgal. Zdal so zaprli zaradi dveh umorov nekega Karola Kasparja in ta je priznal, da je on izvršil tudi umor kmečkega dekleta pred 25 leti.

— Samomor obsojenega uradnika. Pisarniški ravnatelj sodišča v Szekesfehervarju na Ogrskem, Aleksander Lörinney, je mnogo let sistematično poneverjal uradni denar, pa je znal stvar tako urediti, da se mu je moglo le razmeroma malo dokazati. Obsojen je bil na osem mesecev. To ga je tako razjezilo, da se je obesil.

— Težave za denar so povsod velike, a najbolj jih občutijo v Siriji. Ondotno prebivalstvo namreč ne vzame papirnatega denarja, ampak je navajeno na avstrijske Marije-Terezije tolarje in na zlato. Kakor poročajo švicarski listi, je vsled vojne denar popolnoma izginil in vlada jo zdaj v Siriji-najsilnejše razmere, ki jih postruje še znatno pomanjkanje živil.

— Dva meseca mrtva v stanovanju. Trgovec Glucksmann v Berlinu je imel nesrečo in je prišel na nič. Začetkom novembra je rekel oskrbniku hiše, v kateri je stanoval, da pojde z ženo za nekaj dni k svojim staršem in da mu pošlje od doma stanarino. Ker ga dva meseca ni bilo videti in se je izkazalo, da ga tudi pri starših ni, so odprli stanovanje in našli v njem Glucksmanna in ženo mrtva. Zastrupila sta se bila že začetkom novembra in sta trpeli ležali dva meseca v stanovanju, ne da bi bil kdo kaj zapazil.

— Če žena v kavarni kvarta. Dunajsko deželno sodišče je izdalo zanimivo sodbo. Nekaj mož je tožil na ločitev zakona, češ, da poseda njegova žena vsako popoldne v kavarni in tam kvarta s prijateljicami. Sicer vsakodnevne izgube pri kvarta-

nju niso znatne, a sčasoma narase vendar znaten znesek. Mož je v svoji tožbi zastopal nazor, da ima žena neozdravljivo strast za kvartanje, da vsled te zanemarja svoje gospodinjske posle in spravlja v nevarnost za gospodinjstvo ji izročeni denar. Tudi je to kvartanje nevarno dobri nravi v družini. Toženka je ugovarjala, da je na Dunaju splošna navada, da obiskujejo tudi ženske kavarno. Časih so pač samo moški imeli pravico, da so smeli v kavarni kvartati, ampak to naziranje ne velja več. Če se ženska družba v kavarni pogovarja ali če kvarta, je pač vseeno. Izgube so malenkostne in se sploh poravnajo z dobitki. Sodišče je izreklo ločitev zakona zgol iz krivde žene, češ, dognano je, da ima žena neozdravljivo strast za kvartanje in zna ta strast postati nevarna moževemu premoženju.

— Cenjene naročnike, ki se še niso poslužili ob Novem letu jim priporočam položnic, vljudo in priljazno obveščamo, da se list ta mesec ustavi, dne 20. t. m. vsem onim, ki do takrat ne pripošljejo nove naročnine. Prosimo torej prijazne rešitve, da jim list ne prestane dohajati.

Poslano. *)

Draginja obišče vsakega, tako tudi babice. Malo je opravila in kjer ga je kaj, pa le pripoveduje, da je vojska in kakšna draginja, zato je tudi dotična babica slabše plačana. Tu in tam plačajo pač lahko kaj boljše, pa gredo v sanatorij in tja je poklicana babica iz deželne bolnišnice, ki ima vse v deželni bolnišnici preskrbljeno. Po mestu je čez 30 babic in zasluži vsaka rada, dočim je babica v deželni bolnišnici plačana samo za deželno bolnišnico. Ako ji to ne zadostuje, naj pride v mesto in naj prepusti službo drugi, ki bo zadovoljna s tem, kar plača deželna bolnišnica. Upanje je, da se to v novem letu več ne zgodi in se prosi slavni deželni odbor, da ukrene kar treba glede šolske babice.

— Za vsebino tega spisa je predništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

za »zavod za v vojni oslepele vojaške« Franja Pagon, voditeljica v Gorjah pri Cerknem na Goriškem 6 kron, iz šolskega nabiralnika.

Za »Ciril - Metodovo družbo« Evgena Bergmann v Ljubljani 10 K, vsled osebne poravnave, družba goriških beguncov 1 K, izgubljena stava 1 K in »Neimenovani« 20 K, v spomin rajnkemu zavednemu tovarišu učitelju Rud. Delacorda. Skupaj 32 K. Srčna hvala!

U 195/15-7

184

V imenu Njeg. Velikanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija na Brdu je o obtoži upravitelja državnega pravdnitva zoper Franceta Hribarja in Terezijo Sušnik zavoljo prestopka navijanja cen v navzočnosti upravitelja državnega pravdnitva Ignacija Tschamernika kakor javnega obtožitelja prostih obtožencev po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, naj se obtoženca kaznujeta, razsodila tako-le:

I. Franc Hribar, rojen 11. aprila 1876, oženjen, posestnik v Pirševem v Tuhinski dolini;

II. Terezija Sušnik, 66letna, vdova, vžitarica iz Prapreč v Tuhinski dolini

sta kriva,

da sta dne 9. septembra 1915 na semnju v Lukovici za Terezijo Sušnik lastnih par volov, katere sta 10 dni prej kupila za 1824 kron, zahtevala ceno 2340 kron, da sta torej kot sotorilca, izkoriščajoč izvanredne po vojski povzročene razmere, zahtevala za neobhodno potrebne stvari čezmerno ceno in s tem zakrivila prestopke po § 14 ces. odredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. in se po islem paragrafu obsojata, in sicer Terezija Sušnik na 1 teden zapore in 400 kron denarne globe, oziroma za slučaj neizterljivosti na nadaljnjih 40 dni zapore in France Hribar pa z uporabo § 260 b) kaz. zak. na 4 dni zapore, poostrenega s postenjem in oba obdolženca pa po § 389 kaz. pr. r. v solidarno povračilo stroškov kazenskega postopanja in vsak zase v plačilo stroškov izvršitve kazni; obenem se v smislu § 19 ces. odredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 odredi, da se ta sodba objavi po enkrat v listih »Slovenec«, »Slovenskem Narodu« in »Domoljubu«.

C. kr. okrajna sodnija na Brdu, odd. II, dne 3. januarja 1916.

Lajovic.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. januarja: Katarina Lučič, pislarjeva vdova, 70 let, Čerkvena ulica 21.

Dne 10. januarja: Lajos Orban, rezervni praporščak, v rezervni vojaški bolnici v Marjanišču.

Dne 13. januarja: Simon Lukešnik, pešec, v rezervni vojaški bolnici v Marjanišču.

Dne 15. januarja: Marjeta Božič, bivša dijaška gospodinja, 62 let, Radeckega cesta 9.

Današnji list obsega 10 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Našim brabrim
vojakom izkažete

resnično ljubav,

če svojim pošiljate na fronto pridenete eno ali dve škatlici Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj.

116

Advokatura

kontoristinja

večletno prakso, zmožna obeh dež. jezikov, **išče mesta** eventuelno tudi v kaki drugi pisarni. Naslov pri uprav. »Slovensk. Narod«.

Dva trgovska pomočnika ali 2 prodajalki

za delikatesno trgovino, **se sprejmeta za takojšnji vstop.** Zahteva se znanje slovensk. in nemšk. jezika in izvežbanost v tej stroki. Vprašati je v trgovini **Ant. Stacul, Ljubljana.**

181

Platovinasti zmožni inženir

Zuckermann & Lubi, Praga-Pořiz 28.

Rapice za steklenice in metalni stroji. Na doboto. Cen. nastoj. Na drobno.

Stanovanje

iz 3 sob in kopalne sobe, se **išče za marec event. februar.** Ponudbe pod »Kopalna soba/204« na upravn. »Slovenskega Naroda«. 204

Gospod **išče** 208**meblovano mesečno sobo**

za 1. februar s popolnoma separiranim vhodom. — Ponudbe pod »stano/208« na uprav. »Slov. Narod«.

Dve mirni dami **išče****stanovanje**

obstoječe iz 2 sob in kuhinje v bližini glavne pošte v pritličju. — Ponudbe sprejme **trdnja Slavka, Prešernova ulica 5.** 207

Izurjenega kletarja dalje sodarskega pomočnika ali učenca in 2 kletarska delavca ter kočijaža

(vsi vojaštva prosti) sprejme takoj **trdnja M. Rosner & Co.,** Spod. Šiška poleg pivovarne »UNION«. 187

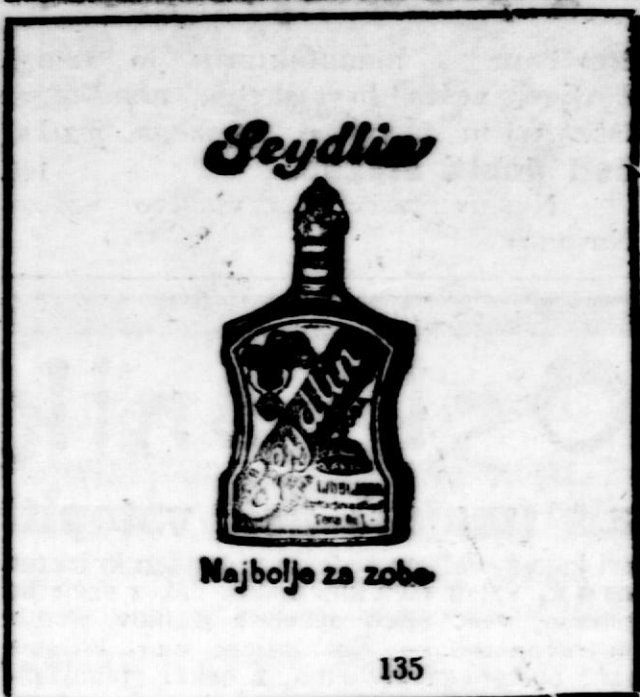
Proda se stavbeno zemljišče

v večji meri, je tudi prostora za kake večje delavnice ali tovarno, v bližini Ljubljane, na lepem suhem terenu. — Ponudbe pod naslovom »stavbeno zemljišče/187« na upr. »Slov. Nar.« 187

! LES !

Naštati krasnjav in krasnjav, polna sli blode do 11 m dolge, 202

kupuje na vagonu **Aleksander Rosenberg,** Grac, Elisabethstr. 195

Najbolje za zobe

135

St. 20 kompletno K 6-

Eksport

električnih

žepnih

svetiljk

in

BATERIJ

K. A. KREGAR

Ljubljana

Sv. Petra cesta 21-23

St. 30 kompletno K 750.

St. 80 v usnju la kompl. K 9-

St. 40 kompl. K 460.

: Gosp. trgovci popust.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani sin in brat, gospod

Fran Sušnik

nčitelj in c. in kr. enolet. prostovoljec dne 9. januarja t. l. v starosti 19 let nenadoma preminul.

Bodi mu prijazen spomin!

Rottenmann-Ljubljana, 15./I. 1916.

Žaljuči

starši, bratje in sestre.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom smrti našega iskrenoljubljenega sina in brata, gospoda

Fran Sušnika

izrekamo vsem udeležencem pogreba našo iskreno zahvalo. Osobito pa bodi presrečna hvala blag. gg. c. in kr. stotniku Hermanu Vidmarju, nadporočniku dr. Otonu Pesiaku, blag. g. županu občine Rottenmann, dalje velc. gg. c. in kr. enoletnim prostovoljcem in vodju c. in kr. vojaške godbe, ki so blagemu rajnkemu v svoji ljubeznivosti izkazali zadnjo čast.

Ljubljana-Rottenmann, 15./I. 1916.

Žaljuči ostali.

Anton Hafner, mesar in posestnik v Škofjiloki, naznanja v svojem ter v imenu svojih otrok Staneta, Slavota in Vere, kakor tudi ostalih sorodnikov, prežalostno vest, da je njegova ljubljena soproga oziroma dobra mamica, sestra in teta, sinaha in sva-

Marija Hafner roj. Juvan

po daljši bolezni, previdena s tolažili sv. vere, 15. t. m. ob 6. uri zjutraj v starosti 41 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnike bo v nedeljo, 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Jakoba.

ŠKOFJALOKA, dne 15. januarja 1916.

Mlada gospodična

in boljše kile, dobro tujem življenju se želi opreči, **išče mesto** spremljati. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene dopise pod »vstrajen/200« na upr. »Slov. Nar.« 200

Gostilno

v prometnem kraju z vojaško posadko, dobro obiskana, **se da v najem.** Vprašanja je staviš na upr. »Sl. Nar.« 195

! Stelaže !

se prodajo, pripravne za špecerijo in železnino, v dobrih stanu po zelo nizki ceni, pri

Anton Butara, Novomesto.

Kupim proti takojšnjemu plačilu vsake množine okroglo

hrastovine in ::

:: kostanjevine

(iz domačega kostanja), po 10.000 kg od vagona. 169

Ponudbe na upr. »Slovensk. Narod«.

Mlad trgovski pomočnik

vojaštine prost, kručn v galanterijski in modni stroki, želi mesto spremljati. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene dopise pod »vstrajen/200« na upr. »Slov. Nar.« 200

Mladenič

v 17 letu, z 2 gimn. razr., želi primerne službe. **išče se tudi** 202

stanovanje

treh ali štirih sob za februar. Ponudbe pod »Mladenič/202« na uprav. »Slov. Narod«.

400 hl belega in rumenega

Vipavca

naravnega **se takoj prodaja** po zmerni ceni. Vprašati je pri

Šatelj, Gorica, Stolna ulica 2.

Tam je na razpolago vzorec. Ali pri **Valič, zidarški mojster, Škrilje.**

Spretna

vezilja

za monograme **se sprejme** v trgovini s perilom 205

Jadwiga Šarc, Šelenburgova ulica 5.

Sprejme se

PRODAJALKA

zmožna v špecerijski stroki, boljše moč, proti dobri plači pri trdniki

J. Perdan, Ljubljana.

Nastop po dogovoru.

St. 232.

209

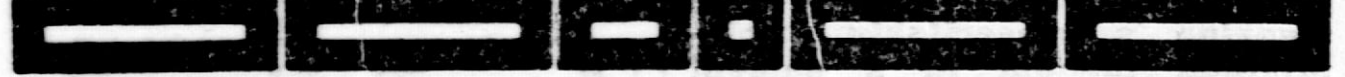
Razglas.

Z ozirom na ministrski ukaz z dne 20. decembra 1915, drž. zak. št. 379, § 8, odst. 2, določata se **torek in nedelja** za dneva v tednu, ob katerih je dovoljeno obrtno izdelovanje slaščičarskega blaga z uporabo surogatnih mok.

Za obrtniško izdelovanje slaščičarskega blaga vsake vrste se ne sme porabljati pšenične in ržene moke.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 13. januarja 1916.

Brezkonkurenčni spored
v 'Kino Central'
v deželnem gledališču.
Prvi Oswaldov film!

Lepa grešnica.

(In potovala boš brez miru)

Drama v 4 dejanjih. Režija **Rihard Oswald.**

V glavni vlogi **Tatjana Irrah, ena najlepših igralk sveta.**

Gospod brez stanovanja.

Učinkovita dunajska burka v 3 dejanjih.

Dejanje spremljajo pristne dunajske skladbe! Ta burka zadnji čas napolnjuje največja kinogledališča do zadnjega kotička.

Povsod velikanski uspeh!

Iščem stanovanje

z 3 ali 4 sobami ter kuhinjo za takoj ali za februar. — Ponudbe na poštini predal št. 151. 177

Častnik z malo družino išče za 1. februar

meblirano stanovanje

obstoječe iz 2 do 3 sob. če mogoče v bližini obrtne šole. — Cenjene ponudbe na takojšnja obrtna šola, računsko pisarna. 108

Gospod (dama)

ali zakonski par za zastopstvo z inkasso za Kranjsko, se išče. (V šivanju in mehaniki izurjeni imajo prednost, vendar to ni pogoj.) Obširne ponudbe pod „Vertreter oder Kassierer/106“ na upr. »Slov. Narod.«

Samostojna, trgovsko izobražena

gospa

obeh deželnih jezikov zmožna, želi mesta v kaki večji trgovini mešanega blaga ali prevzame kako filijalko. Zmožna je tudi večje kavičije. Ponudbe pod „Trgovka/71“ na upr. »Slov. Narod.«

Sprejme se dober

pivovarniški sodar

Plača po dogovoru, vstop takoj. Ponudbe na Delniško pivovarno Laški trg, Stajersko. 152

Lep lokal

v Kolodvorski ulici z 2 izloženima oknomi

se odda takoj.

(Prej je bila pisarna »Bremen-Amerika.« Vpraša se pri fotografu Rovšek. 48

Trgovskega pomočnika

sprejme tvrdka

Horvath & Loibner

trgovina s specerijskim, kolonijalnim blagom in s semeni Celje. 59

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša karja očesa, bradavice, obličarici v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z Rla balzomom. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. Kameny, Košice (Kassa) I Postfach 12 22, Ogrsko. 842

100 l domače pijače! očevočje, slastno in zelo gasilno si lahko vsako sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati hrusevec, poprovi metavec, pomarančev prencevec, vilišev. Neupelnjeni izključeni. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma in žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 4-50 franco po povzetju. Na pet talih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice i. t. d. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova deložnost ne trpi. Jan Grolich, Engel-Drogerie Brno, št. 639, Moravsko.

Prvovrstna trgovsko izobražena prodajalka

kot voditeljica trgovine, zmožna slovenskega in nemškega jezika in govoru in pisanju, se sprejme v trajno službo. 90

Sprejme se tudi

sluga

Ponudbe na upravnistvo »Slov. Narod« pod „kavcija/90“.

Sprejme se takoj

kontoristinja

veščja slovenskega in nemškega jezika, z lepo in hitro pisavo. Prednost imajo one, katere so tudi brvaščine zmožne. Starost 21—25 let. 190

Ponudbe naj se pošljejo na upravn. »Slov. Narod« pod „C. V. 1916/190“.

Štampilije
vseh vrst za, grade, društva, t. g. o. v. itd.
Št. m. Černe,
Št. m. in izdelovatelj
avsturov štampilij
Ljubljana, Seler, Sargova ulica 1.
Ceniki franco. Ceniki franco.

VOLNO

za snežne čepice, moške nogavice, zapestnike i. t. d.

Priloga
Toni Jager
LJUBLJANA
Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)
pokrivalci streh in klepar, vpeljalci strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrlilom z asbest-cementnim škrlilom (Eternit) patent Haischek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina modni atelije

za gospode:
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno

učenka

v specerijsko trgovino želi vstopiti deklica poštenih staršev s primerjo šolsko izobrazbo v mestu ali na deželi. 180

Ponudbe pod „Učenka/180“ na upravn. »Slov. Narod«.

Prodajalka

izveščana v manufakturi in zalogi čevljev, večja hrvatskega, nemškega, laškega in nekoliko grškega jezika. želi dobiti službo. 149

Naslov pove upravnistvo »Slov. Narod«

Oskrbnik

ali (majer) želi vstopiti pri kakem večjem posvetstvu, soliden in trezen mož, vajen vseh kmetijskih del, z večletno prakso, vešč obeh deželnih jezikov, pisave in računstva. — Kot samec ozir. prileten fant poštenega življenja, ki bi potrebovala pridnega in varnega gospodarja ter dobrobrsčnega moža. — Cenjene prijave pod „absinent/185“ na upr. »Slov. Narod«.

Kupim po visoki ceni

kostanjev orehov jesenov

Ponudbe s ceno in množino (koliko vagonov) je poslati trditi:

J. Pogačnik,
Ljubljana, Marije Terezije c. 13 (Kolizej).
Na ponudbe brez cene se ne ozira. :

Ign. Žargi

„pri nizki ceni“
Ljubljana, Sv. Petra c. 3.
Največja izbira
raznega perila za dame in gospe. 171

potreščin za šivilje in krojače, dalje priporoča svojo veliko zalogo vojaških potreščin in sicer: pletenih srac, spod hlač, raznih vrst nogavic (zoknov), dokolenic (Wickelgamas-hen), sviterjev, snežnih kap, rokavic, žilgorelcev iz volne in bombaža itd.
! Na drobno in debelo. !

G. Flux

Gospodska ulica 4, I nadstropje, levo. 73

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb išče najino: v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporoča in namešča le boljše :

službe iskajoče vsake vrste

kako: privatno trgovsko in gostinstvo osobno izbira različnih služeb, zlasti za žensko vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znakma.

!! Kupčevalci, zahtevajte takoj !!

cenovnik na voliko o električnih predmetih in o acetilenskih svetilkah vseh vrst. Namizne svetiljke, visoke svetiljke, svetiljke za kolese in ročne svetiljke, žepne svetiljke itd.

Najcenejši nakup.

A. WEISSBERG
Ounaj II., 2109
Untere Donaustrasse 23/III.

Slovensko dopisovanje.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadno do najfinjših žime. **M. Pakič** v Ljubljani. Neznanim naročnikom se ne izloča s povzetjem.

Lasne kite

v veliki zalogi, najfiniške kakovosti po 7, 9, 12 in 16 kron — vse vrste lasne podloge in mrežice — barva za laso in brado „Neril“ po 2 in 4 K — tealetne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

(Križišče Mestnega in Starega trga) : Postrežba točna in vestna. :

A. Agnola
Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Izborna zaloga namiznih in na-stropnih svetiljk najnovejše vrste po nizkih cenah.

Ustanovljeno 1845.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Popravila in preoblike : točno in ceno. :
Najcenejšo
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Sprejme se krepak učenec

v trgovino mešanega blaga. Kje, pove uprav. »Slov. Narod«, 173

Proda se ceno

par novih posteli

brez zmetnih vložkov. Kje, pove uprav. Slovenskega Naroda. 170

Urarskega pomočnika

sprejem takoj. Plača po osebnem dogovoru. — Oglasiti se je takoj. 183

Fran Borufka, urar v Vipavi.

Stara dobroobstoječa 179

trgovina

z mešanim blagom v Ljubljani, na prostoru brez konkurence, se zaradi bolezni proda. Ponudbe na upravn. »Slov. Narod« pod „34letni obstoj/179“.

več 176

čevljarjskih pomočnikov

proti visoki plači išče
Avgust Skof, čevljarjski mojster, Rimska cesta šte. 5.

Jako lep 174

lovski pes

(mladec pointer) v 4. polju, ferm na lovu, zanesljiv apoter v vodi in na suhem, izvrsten nos, vbojliv in priazen, je po ceni na prodaj. Restavracija pri „Levu“, Ljubljana, Marija Terezija cesta 16.

Manufakturst!

22 let star, zmujen tudi v galanteriji in konfekciji želi s 1. ali 15. februarjem mesto izpremeniti.

Najraje sprejem mesto potnika. Cenjene dopise z navedbo plače pod **Manufakturst/40** na upravnistvo »Slov. Narod«, 40

Vsakevrstne

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu 65

Fr. Cerar
tovarna slamnikov
v Stobu, pošta Domžale, pri Ljubljani.

Prima ohranljivo ptuško

čebulo

od 20 kg naprej kakor tudi izvrstno mariborsko staro 155

belo VINO

letine 1914 ne pod 600 litrov v posojenem sodu proda zelo poceni **KAREL SARIJA, Maribor.**

Prodajalka

dobro izurjeno, iz dežele, in : krepkega dečka :

iz poštene hiše sprejme večja tvrdka na Dolenjskem. Ponudbe pod „prodajalke/21“ na upravn. »Slov. Narod«, 21

! Bog daj več kaj takega!

Samo tisti, kdor poskusi, ve, kaj je moja šartljiva moka. Kdor naroči enkrat, bo naročil gotovo večkrat. Pomislite! Za en šartelj samo en zavitek brez kake druge moke, brez sladkorja, kvasa itd. Cena še vedno samo K 1:30 za zavitek. Tudi pojasnila, kako se naredi, na razpolago. Zatorej naročite obratno, a ne manj kot 3 zavitke 3315

pri razpošiljalnici šartljive moke Ivan Urek, Borovlje, Koroško

Kupi se manjša enonadstropna hiša ali vila s vrtom v bližini Ljubljane.

Ponudbe s ceno pod „F. 10/99“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Pouk v slikanju in risanju daje arhitekt.

Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „arhitekt/156“.

Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaiser“ s podolgastrim, okroglim čolnikom, Central-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloga
Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.
Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj.

Nosna rdečica dr. A. Rixa pasta Pompadour

Popolnoma neškodljivo. Poizkusni lonček K 1—, večji lonček K 3—
D. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder rožnat, bel in naravno rumen. Steklenica K 3— Razpošiljanje diskretno. Kosmetikum dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX., Lakierergasse 6/E. — Zaloga v Ljubljani lekarna pri »Zlatem jellenu«, parfumerija A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvančara).

Zajamčen uspeh ali pa donar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled. Bujne, lepe prsi!

dobite ob rabi med. 3558
dr. A. Rixa kreme za prsi oblatveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8— Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Lakierergasse 6/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri »Zlatem jellenu«, drogerija Kano in »Adrija«.

Edna posebnost likerja je
Zdravnik želodca
je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Vojno zavarovanje!

Življenska zavarovanja s takojšnjo veljavo tudi za slučaj smrti v vojski, sklepa pod normalnimi premijami, brez vsake doklade

c. kr. priv. zavarovalna družba na življenje :: Avstrijski Feniks. ::

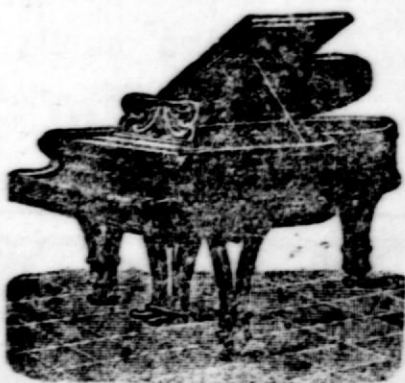
Družba sklepa pa tudi izrečna vojna zavarovanja, samo za dobo enega leta, brez vsake zdravniške preiskave. Na ta način se po svojih zavarujejo tudi lahko osebe, ki se že nahajajo na bojnem polju. — Zavarovalna družba »Feniks« je edina v monarhiji, ki nudi tako zavarovanje.

Brezplačna pojasnila daje in ponudbe sprejema:
generalni zastop v Ljubljani, Sodna ulica šte. 1 in
glavni zastop v Ljubljani, Gradišče šte. 8.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in edini zaprizeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

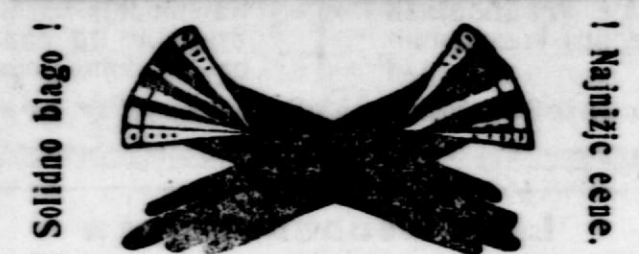
Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, stran in muzikalij.
Edini založnik dvornih in komornih tvojnic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stengl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).
Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemnina najnižja. Zamena najugodnejša. Uglavljanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrike izključno ležaj za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „položnja“ pri kričalih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Hotel

v Ljubljani
zrestavracije in kavarno
se odda s L/T. t. l. v najem.
Ponudbe sprejme do 1/2. t. l. Delniška pivovarna v Laškem trgu. 117

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.
priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavice, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839
Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

izposojevanje ob mrvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinije dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone. Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjavi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.
Brezjavke: I. Bizovičar, vrtnar Ljubljana.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.

GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. Janovskega. Na nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Ostrčil i. t. d.

Vseučilišni docent dr. ER. KLAUSNER, I. asistent nemške dermatološke klinike v Pragi je v svojem predavanju pred zdravniki na univerzi povdarjal izvrstno učinkovanje Gonokteina ter ga posebno priporočal kot izborni balsamikum, ker ne draži želodca niti ledvic.

M. U. dr. J. grof ROSSIGOLI, občinski zdravnik v Kaštelu starem piše: V mnogih slučajih akutnega kapavca zapisal sem Gonoktein in uvidel sem, da je izvrstni antigonorrhoeicum, ker ne kviri želodca in ne ledvic.

Dobi se po vseh večjih lekarnah. Škatljica K 5—.

Zahtevajte literaturo in prospekt. Ljubljana: Lekarna Trnkózey. Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelačićev trg.

Proizvaja: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga-Vrsovice 552. Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Gostilna

s trafiko in žganjetočem

edina v prijazni vasi v bližini Ljubljane, v lepi enonadstropni hiši, ki je vsa opremljena, se da za več let v najem. Hiša se tudi proda. Zelo ugodno za begunce, ki imajo nekaj denarja. 145

Vpraša se pismeno na „Poštini predal 35“ v Ljubljani.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 118
„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitičen in nestrankski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.
„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.
„TEDENSKA SLIKE“ stanejo četrta leta K 3— pol leta K 6— in celo leto K 12—.
Naročniki dobe kot nagrado velik ilustriran koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškercar ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj! Novi naročniki dobe še letošnje številke.
Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKA SLIKE“
Ljubljana, Franciškanska ulica 10/L

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, zimnat modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Serčik
puškar in trgovec z orožjem
v Ljubljani.

134

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8.000.000 kron. Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fondri okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije. Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije. Zrebanje za ta razred 15. in 17. februarja 1916.
Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:
Cena za 1/1 srečko K 40—, 1/2 srečko K 20—, 1/4 srečko K 10—, 1/8 srečko K 5—.
Cene za nove vstopilce igralce:
1/1 srečka K 120—, 1/2 srečka K 60—, 1/4 srečka K 30—, 1/8 srečka K 15—.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po 4 1/2 % čistih.
2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.
Nahajala vojnim vjetnikom v vseh državah, izvršujejo se točno in najkvalitetneje.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.494.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjizice 31. dec. 1916:

K 94,299.233.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaledpom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Priznanje: Prometna banka Ljubljana. — Telefon številka 41

Ekspert žepnih električnih svetilk in baterij

R. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 21/23.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža**BRATA EBERL**

črkošlikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnice: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica številka 6. Električna sila.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporoča svoje veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, garnaše, dolenice, snežne kučme, rokavice, žilgrejce, sviterje, pletene srjace in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

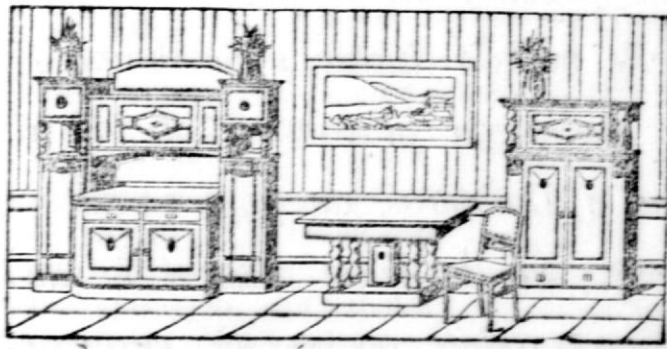
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. — Mizarstvo.

Popolna spalna oprava: 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omarici in 1 umivalnik s marm. ploščo in ogledalom K 350.—

Jamei se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte naj-novejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

— — — Otroški vozički. — — —

J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Lepa dvonadstropna VILA

z velikim vrtom v Ljubljani, se ugodno proda.

Kje, pove upravni. „Slov. Naroda“.

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero dobite zastoj in poštnino prosto moj glavni katalog s 4000 podobami.

Prva tovarnica ur
JANI KONRAD, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 835. (Črna).
N. k. k. ankica K 80, boljše kakovosti K 4-20, v s. arosrebnem kovinskem rokoletu K 4-80, s. švicar. kolestem na sidro K 5.—. Vojne spominske ure K 5-50, radijeve žerne ure K 8-50, nikljasta budilka K 2-90. Razpošiljanje po pošti. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Franc Furlan

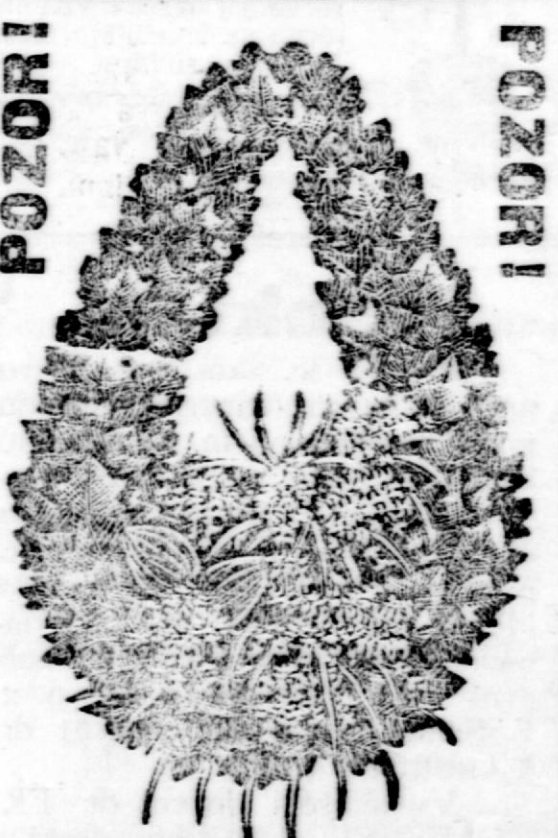
naslednik Paschingove vdove

ključavničarstvo

zaloga štedilnikov

se nahaja:

šmbožev trg številka 9.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napismi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Kostanjev les

vsake vrste (posekan ali stoječ), tudi cele gozde se kupi po visoki ceni.

Ponudbe z navedbo cene na uprav. „Slov. Naroda“ pod „les/147“.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek
ter
apretura sukna
Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.
Postrežba vesna in točna.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

domsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg številka 9. — Lastna hiša.

Najnovejšo

KOSTUME

Najnovejša

Plasče, jope
Zalne — domače obleke
Perilo, čepice, modro
in modne predmete.
Kožuhovine.

BLUZE KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Na soški fronti pred 300 leti.

(Iz knjige Karola barona Czoerniga »Das Land Görz und Gradisca«, Dunaj 1873, zbral prof. L. K. — Vrhnikar.)

Za časa vladanja nadvojvode in poznejšega cesarja Ferdinanda II. je zagorela znova vojna baklja v deželi. Ferdinand je prevzel vladanje svojih dežel leta 1595., ko je dosegel polnoletnost, in si je dal s strani goriških deželnih stanov leta 1597. priseči zvestobo, ali potrdila svojih privilegijev kljub prošnjam niso mogli doseči. Začetkom 17. stoletja z Benetkami začeta vojna, imenovana »Uskoška vojna«, ima svoje vzroke, ki segajo daleč nazaj.

Benetani so si počasi v interesu svoje trgovine in manj radi političnih prednosti prilastili izključno gospodstvo na Jadranskem morju. Zbog tega so trpele zlasti avstrijske obale Trsta, Reke in Hrvaške, ker so morale njihove ladje plačevati Benetčanom težke davščine in so jih nadlegovali celo na vojni iz enega avstrijskega pristanišča v drugo; avstrijski mornarji so se upirali trdovratno tem zahtevam in so dopustili rajše, da so jim zaplenili ladje, kakor pa bi se bili vdalj glede plačila davščin. V Senju in okoli Senja nastanjeni Uskok, srbskega rodu, drzen in nasilen v plovi, pa izvežban narodit, so poskusili odtegniti se temu tlačenstvu in se maščevati s tem, da so kot korzarji lovili benetčanske ladje in da so ob priliki izkrcavali na benetških krajih Dalmacije ropali in plenili, pri čemer so se posluževali prednosti svojih malih hitrih jadrnic, s katerimi so se mogli zakloniti za čeri in za zalive dalmatinskih otokov, kamor jim benetčanske ladje radi preplutve vode niso mogle slediti. Represalije so se izvajale obojestransko, ali vsled te male vojne so se Uskoki ojačili, da so pomnožili svoje ladje in razširili svoje roparske pohode. Benetški senat, razjarjen radi tega, je sklenil pritiskati Uskoke od morja nazaj v hrvaško zaledje in prebivalcem hrvaške obale plovbo popolnoma prepovedati. Oboje ladje so za branile avstrijskim brodom dohod k morju, vsled česar so prišli obzvežbi kraji, ki so dobivali svoja živila po morju, v največje stiske (1576). Nadvojvoda Karol, zapleten v vojno s Turki, je poskušal vzpostaviti v Senju mir in red. Njegovi tja poslani komisarji so kaznovali s smrtjo kolovodje, so vrnili uropano blago in so brzdali prebivalce s pomnoženim posadko. To pa je le malo hasnilo, ker so tudi benetčanski podaniki plenili na avstrijskem ozemlju in so Benetčani v Trstu uničili solnine, napadli utrjeni kraj Karlopag in ubili tamkajšnjega poveljnika.

Istočasno pa se je trudil benetčanski senat s svojimi odposlanci na cesarskem in nadvojvodske dvoru doseči odstranitev Uskokov. Dosegli pa sicer niso svojega namena in cesarski v Senj odposlani komisar Josip pl. Rabatta, goriški plemenitaš, je bil ubit od divjih prebivalcev (1601). Potem pa je posredovanje cesarja Matije spravilo nadvojvodo Ferdinanda do tega, da se je s konvencijo zavezal, da očisti mesto vsega piratstva osumljenega prebivalstva, da obdrži druge z ojačeno posadko mirne, na kar je tudi senat obljubil, da izpusti avstrijske podanike, katere je imel vjete, in pripusti svobodno plovbo po morju. Teh obljub pa Benetčani niso držali, vjeli in zapirali so še druge ljudi, napadli so tudi Moščenice in Lovran v Istri (1612) in kmalu nato so vpadli iz trdnjave Palme v okoliščini Červinjana. Leta 1615. pa so pričeli Benetčani vojno proti nadvojvodi Ferdinandu. Pustimo na strani vojne dogodke v Istri in Hrvaški in omejimo se na to, da sledimo dogodkom v gorah Goriški, pri čemer se oziramo glede podrobnosti malih bojev na Morellijevo zgodovino.

Potem ko je poglavar Furlanije Erizzo z napačnimi pretvezami, katerim so Goričani verjeli, spravil avstrijskega poveljnika Frangipanija (Frankopan), grofa na Trstu, do tega, da se je odstranil iz bližine Gorice, se je prikazal benetčanski poveljnik Pompeo Giustiniani z zborom čet, nabranim povsem tiho, kar nakrat pred Krminom, se je polastil tega kraja in okolice ter zasedel hitro Ogled s tamošnje ravnino do Soče. Izkušeni in izvežbani vojni poveljnik trdnjave Gradišče ob Soči, Rihard pl. Strassoldo, pa je ojačil v vsej naglici slabše strani trdnjave in odredil vse potrebno v njeno obrambo.

Začetkom leta 1616. je prispel avstrijski general grof Trautmannsdorf z nabranim zborom

čet v gorah in je zasedel takoj višine pri Zdravščini na levem bregu Soče. Ta odredba se je izkazala za potek vojne jako koristno. Ko je zapovednik milice, Karol Formentini, vpoklical vse moške prebivalce od 16. do 60. leta pod orožje in so došle nove čete s Koroškega čez Bovec, je poslal grof Trautmannsdorf precej močan oddelek pod vodstvom Danijela Francola v ojačenje trdnjave v Gradišču ob Soči. Ta pa se je hotel, bolj drzen nego previden, proti navetu izkušene Strassolda meriti s sovražnikom na bojišču, zato ga je napadel s svojim šibkimi četami, moral pa je plačati poskus s svojim življenjem in s porazom svojih čet. Grof Trautmannsdorf je poslal drug zbor iz Dola v Gradišče, je zavaroval gorske prelaze v Brdih in pri Kobaridu, je utrdil bregove Soče in je zvezal oba s prenosnim mostom. Benetčani so med tem oborožili znatno silo 10.000 mož pehote in jezdecev pod poveljstvom generala Giustinianija in provreditorja Barbariga. Oba je vzpodbujal uspehi, ki ga je izvajal vodja Antonini nad Francolom, da si zaslužita še večje lovorje. Zato sta prodira do Gradišča, da vzameta to trdnjavo. Trautmannsdorf je bil med tem odredil vse primerno v obrambo trdnjave, navdušil je bil posadko s svojim nagovorom, proti rečni strani odprta mala vrata so bila zveza z na drugem bregu stoječim avstrijskim zborom in so omogočala, čeprav z marsikakimi težkocami, preskrbovanje trdnjave. Benetčani so se pripravili kar najbolje na obleganje, so mestoma prestrelili zidovje in položili mine pod njegovo sprednjo utrdbo. Pozornost hrabrega poveljnika polkovnika pl. Strassolda pa je brezuspešno njihove napore, prestreljeno zidovje je bilo popravljeno, napadi so bili odbiti z velikimi izgubami za napadalce, Antonini je ubil strel iz topa. Čeprav je ta neuspeh provzročil med oblegavalci veliko nezadovoljnost in malodušnost, so vendar sovražni vojskovodje podvojili svoj trud, da vzamejo trdnjavo. Avstriji pa istotako niso držali rok križem, marveč so ojačili posadko in ločili podminirano sprednjo utrdbo z globokim jarkom od trdnjave. Barbarigo je poskusil kot zadnje zavojevalno sredstvo splošni juriš, katerega pa je šibka posadka napram številnim pa ne baš pogumnim napadalcem odbila. Posledica tega je bila, da je končalo obleganje, v katerem se je odlikovala posadka in zlasti nje poveljnik Strassoldo, s pogumom, hrabrostjo in previdnostjo. Oba vojujoča se dela sta skušala ojačiti svoje čete, Benetčani posebno, ki so dobili dva nova generala Martinenga in de Rossija, da povišajo moralno stanje čet z zboljšanjem zelo zrahljane discipline.

Tudi vsled boleznin in pomanjkanja pitne vode je morala sovražna amada trpeti, dočim je prišel Avstrijem na pomoč španski general Maradas z zborom jezdecev. Med tem so se vršili na drugih točkah manjši boji, pri zavzetju Steverjana so poklali Benetčani ne samo maloštevilno milico, marveč vse prebivalce brez razlike spola, uničili in oplenili so vas Villesse (V lesu), ker so tamošnje prebivalce dolžili, da pomagajo Avstrijem, in so prebivalce pregnali. Avstriji so napravili nasproti Gradišču ob Soči na Kraški višini utrdbo, imenovano Stella, ki je služila za oporišče njihovim nadaljnim operacijam. Pomnoženje benetčanskih bojnih sil je povzročilo, da je grof Trautmannsdorf preložil svoj glavni stan nazaj na levi breg Soče, vsled česar so bili prebivalci Gorice tako prestrašeni, da so mnoge premožne družine zapustile mesto, dokler ni Trautmannsdorf, hoteč obvarovati prebivalstvo malodušnosti, sploh prepovedal mesto zapustiti. Najznamenitejši dogodek tega leta je bil ta, da je bil general Giustiniani v nekem boju, nedaleč soškega mostu smrtno ranjen. Giustiniani je bil prišel v deželo kot vojskovodja dobrega slovesa, ali izkazal se ni kot tak. Njegova podjetja so bila izvedena nespretno, sicer pa jim tudi sreča ni bila mila. Navzlic temu mu je postavila republika spomenik in določila njegovi družini bogato penzijo. Posamezni boji so se končavali največ v prilog Avstrijem, tako posebno oni boj, ki se je vršil dne 15. decembra 1616 ob Soči, v katerem je bil Giustinianijev sin vjet, kmalu pa zamenjan z jezuitom patrom Villeriom, spovednikom in zaupnikom nadvojvode Ferdinanda.

Začetkom leta 1617. sta se oba dela nanovo oborožila, ojačila svoje čete, poklicala nove generale na bojišče, pri Benetčanih je nadomestil padlega Giustinianija condottiere Giovanni di Medici, naravni

sin velikega vojvode Kozme Toskanskega, ki je slovel za spretnega vojskovodjo. Ta je spoznal takoj važnost hribovja v Brdih in se je poskušal polastiti zlasti najvažnejše strateške točke smartnega pri Kojskem. Dobro pripravljen napad se je izvršil ponoči. Šibko posadko pa so vendar o tem obvestili kmetje in ta se je hrabro branila, dokler ni došla pomoč. Kreпка odbiti so se morali Benetčani odstraniti.

(Dalje prihodnjik.)

V gorško-gradiščanskem zasedenem ozemlju.

Pogledali smo v Furlanijo, ogledali smo si Brda, katera so tudi Italijani zasedli do podgorsko - pevmškega - sabotinskega vnožja. Sledimo dalje po zasedenem pogorju na desnem bregu Soče. Kanal je bilo treba evakuirati takoj ob izbruhu vojne z italijanskim sosedom, kraji, ki spadajo pod Kanal na desnem bregu, so bili hitro v lasti sovražnika, kar čez mejo je stopil in jih zavzel, kakor smo mu pač pripustili. Kanalsko pogorje na desnem bregu je nadaljevanje Brd. Obmejna prijetna pokrajina, vedne neprimirke s sosedom, o katerih vedo mnogo povedati oni, ki so imeli posestva tostran in onstran meje. Občina Anhoval je obsejna, pošta za njo so Plavi ali Kanal. K njej spadajo na desnem bregu: Ukanje, Gorenjopolje, Goljevice, Zapotok, Vrtače, Ložice, Prelesje, posebnih imen frakcij je polno. Občina šteje okoli 2000 prebivalcev. Šole so v Gorenjem polju, v Zapotoku, v Ložicah, v Ligu; cerkve: v Gorenjem polju, na Goljevicah, v Zapotoku, v Vrtačah, v Kamencah, v Prelesju, podružnica pod faro Marjaceji. Občina Ajba šteje okoli 1400 prebivalcev. K njej spadajo kraji: Srednje, Kambreško, Pušno, Kostanjevica, Peršeti, Podstrano in še drugi mali deli. Občina ima potovalno šolo Srednje Kambreško, cerkev na Srednjem. Ročinj je ob cesti nad Kanalom. Ročinj sam ima okoli 700 prebivalcev, Doblar okoli 200. V Ročnju je dvorazredna ljudska šola, cerkev sv. Andreja s podružnico. V Ročnju je kmetijska zadruga z mlekarico, bralno društvo »Orel«, narodno društvo »Sloga«, podružnica zavarovalnice za govejo živino. Glede prej navedene občine Anhoval imamo pripomniti, da sta izobraževalni društvi v Anhoval in v Ložicah. Po teh gorskih krajih se samo kmetuje. Tik meje je, zato je časih tam cvetel »kontebant«. Železniška postaja za Ročinj so Avče, čez ozko brv nad globokimi Soče se dospe do nje. Na desnem bregu dalje, že na Tolminskem, so Volče z davčnimi občinami Ciginj, Kozaršče, Rute, Selo, Volče. V tej občini so slavne naše Mengore s cerkvijo Device Marije. To je staroslavna božja pot, sedaj se Sveta Marija, ki varuje Sveto Lucijo, pogostoma imenuje v komunikacijah našega in italijanskega generalnega štaba. Selo je bilo tudi že imenovano v uradnih poročilih. Tod okoli se trudijo Italijani, da bi zavojevali južni del tolminskega mostišča, ali zaman so vsi njihovi napor. V Volčah je dvorazredna šola, društva: prva mlekarska zadruga in bralno in pevsko društvo. Proti Tolmini silijo Italijani, pa ga ne morejo doseči. Poškodbe so napravili že precejšnje po nekaterih krajih tolminske občine, severno Tolmina, pri Dolju, se napenjajo, da bi kaj dosegli, ali kakor povsodi, tako tudi tukaj brez ugodnega rezultata. Kobariško in Bovško smo opisali že ob drugi priliki. Kobarij je postal samo Caporetto, Breginj Bergogna, Livek Lučko, Sedlo Sedula. Italijani so vse slovenske kraje označili takoj, ko so jih zasedli, z italijanskimi imeni, katera pa so že poprej, kar je res, je res, strašila po listinah raznih naših uradov. Ker smo že omenili Livek, povemo, da se ta občina nahaja tik ob meji in zato so prebivalci tostran in onostran meje, vsi Slovenci, v stalnih stikih med seboj. V bližnji slovenski vasi na Italijanskem je propovedoval nekaj časa pred izbruhom vojne tamkajšnji duhovnik seveda po slovensko, da italijanski kralj noče vojne, ali če bo prav »perforzan« (prisiljen), jo bomo pa imeli. V Italiji se je torej ljudstvu razlagalo, da italijanski kralj noče vojne, da je proti vsaki vojni, samo takrat se bo napovedala vojna Avstriji, ako res ne bo drugače, ako bo kralj prav prisiljen, napovedati jo. To se je godilo oni čas, ko so se vršila pogajanja med Avstrijo in Italijo, ko je Avstrija ponujala lepe kose svoje zemlje italijanskemu zavezniku, samo da ne bo novega prelivanja krvi, ljudstvu pa se je natvezalo laž, da je Avstrija ona, ki provzroča nevarnost za vojno in da je kralj za mir in proti vojni; vojno bo napovedal samo »perforzan« ... V rokah

imamo dopisnico iz Sedla, ki pravi, da je občinski dom in Marijin dom že sežidan. Zidari so služili na dan po 4 krone. Na dopisnici je naslov pošiljatelja... Sedula, p. Bergogna, provincia Gorizia, territorio occupato. Torej »provincia Gorizia« goriška provinca! Zasedeno ozemlje. Provincia Gorizia jim diši. Vse, kar so zasedli, so naznačili takoj po italijansko, njihovo časopisje pa je mesece in mesece v dolgih uvodnikih razlagalo, da vojna velja tudi »osvoboditvi malih narodov«, kakor sta napovedovali tudi Rusija in Francija vsem malim narodom raj že na tej zemlji, ako hočejo poslušati njihov glas. Pa seveda! Za Italijane je goriški del slovenske zemlje kos, ki spada med stare italijanske nacionalne zahteve. In kdor prebiva tod, mora biti Italijan. Tako si tolmači kulturna Italija »narodnostni princip«, katerega se je premetavalo po časopisju četverozveze toliko časa, da se je ves skvaril, da vidimo jasno za njim namene, ki hudo zadevajo zlasti mali slovenski narod. Italijani hočejo zajeti našo zemljo in nas takoj potužiti. Ali tega ne bo! Kot en mož se bo boril slovenski narod proti kletemu sovragu, da se izjalovijo njegovi nameni, in z našim narodom naši vrli, hrabri, vzorni drugorodni branitelji naše zemlje v naši avstrijski državi ... O Dreženčanih smo poročali pred kratkim, kaj in kako trpe pred sovražnikom — oziroma se se gori proti Ljubušnjem u. Cerkev sv. Duha je na Ljubušnjem in podružnica sv. Lovrenca pod Ljubušnjem, s pokopališčem, našemu srcu priraslem, saj tam počiva naš pevec Simon Gregorčič. Tudi tukaj je »territorio occupato«! Pod njim dol pa teče Soča, naša bistra Soča, katera izvršuje to, kar jej je naročil in kadar je ne bo več motil nevihte srd, bo ta naša sveta reka zopet ponosno tekla dol proti morju, pričujoč o svoji moči in sili svoje struge in njeni valovi bodo naznanjali zmago in zopet bo plalo krog nje veselo slovensko življenje ...

Halupa.

Ob Soči l. 1915.

Tam v Galiciji smo pobrali to besedo, stari so jo izročili novo došli in tako se je prišla in je šla z nami v ta skalnati svet. Noben Janez ni bil tako trd, da bi si je ne bil utepel v glavo. In kar je nekaj izrednega, je to, da ima vsak Janez »halupa« rajši nego »dekungo«, medtem ko rajši »šturma« nego naskakuje, rajši »angraja« nego napada, rajši »forika« nego prodira in ima več spoštovanja pred »gefehtom« nego spopadom. »Hinteras« mu je vse bolj domač nego žična ovira in tako Janez tudi vse rajše »špara mencej« nego štedi s strelivom. Halupa pa je ostala.

V teh dolgih mesecih, kar se klatim po severu in jugu kakor svetopisemski Ahasver, zmerom tam, kjer premika orožje državne meje, sem že skoro pozabil, kako se živi tam v varnem ozadju, ali to mislim z gotovostjo, da so ljudje že do grla siti granat in šrapnelov in vseh tistih groznih in strašnih zgodb, ki jih kujejo šušmarji v potu svojega obraza. Saj je vedno tista pesem. Komur so jo kdaj zares godli topovi in puške, bo mojih misli, da se te muzike ne da popisati tako kakršna je. Kdor ni bil sam v avditoriju, mu jo nobene »note« ne razodenejo. Zato sem se do samih solz smejal tisti gospodični, ki se je enkrat v avgustu ob solncu in v miru božjem tako heroično razmahnila z verzi:

»Grmé pod jasni svod topovi
in rušijo se nam domovi,
a kaj zato? —«

»Pod Rožnikom so lepi dnovi,« sem zašpinil to klobaso v vsej hudomušnosti, ko sem jo čital in Bog mi grehe odpusti, zakaj premočen sem bil do kože in ves prezebel, usta pa že peti dan niso okusila gorke jedi! Pustimo topove! Mi smo, ki jih ne poslušamo samo, ampak smo njihov cilj; zadene ali izgreši, živ ali mrtev, ali pohabljen na vse večne čase. Ravno to je, kar nas dela moške, ako prihranimo te grozote zase. Pustimo jih v srcu, kakor jih je kdo občutil. Piskaj, tuli, hrušči, brni, bumfaj kakor hočeš, nikdar ne boš dopovedal, kako vsekata granata ali šrapnel.

Pa je toliko hvaležne snovi iz našega vsakdanjega življenja. Še humorja ne manjka tu pa tam. Saj vendar takega življenja prej nikdar nismo živeli, torej je že za nas same nekaj novega, zanimivo pa je še posebno za tiste, ki smo jih pustili doma.

Zdaj, ko zapada sneg, ko mrzle vihré tulijo med drevjem in skalovjem, zanima domače naša usoda bolj

kako se borimo s tem mrzlim sovražnikom, nego kako nabijamo Lahe; zakaj, to vedo, da imamo za »polento« prav dosti »ocvrkov«, drobnih in debelih. Ampak tudi proti generalu — zimi se zavarujemo, kamor pridemo. Večinoma dobimo že zgrajene halupe, če ne, so pa brž postavljene. To gre kar hitro. Inženir si je vsak sam, parcelo pa kar izbereš, kjer se ti zdi bolj varno mesto pred izstrelki in lavinami. Za stavbeno dovoljenje ni treba molelovati, tudi stavbni ogledi, proračuni in druga taka mirovna šara odpade. To je kaj prijetno! Če gre dobro, pa je v enem dnevu halupa pod streho.

Koliko sem jih že imel! Vsaka drugačnaka. Samo to je bilo, da se v nobeni nisem imel časa vdomačiti, ker je vedno prezgodaj prišla selitev. V Galiciji je šlo s halupo kar igranje. Kjerkoli sem hotel, sem stal kar naenkrat meter globoko v zemlji. Če ni bilo za streho desk, sem pa šotorno plahto napel, malo slame po tleh, pa je bilo. Kaj bi veliko onegavil, poglavito je bila streha, gorke je bilo spomladi in poleti. Zdaj je pa že drugače. Pa še malo razvadi se človek, ali dobi boljši okus, vsakega nekaj. Vsaka nova halupa je popolnejša od prejšnje, samo če je material na razpolago. Ta, ki jo imam zdaj, je res že cela kočica in vredna, da jo opišem.

Dvoje ogromnih skal. Kakor sta visoki in široki, tako daleč si stojita nasproti bogzna koliko stoletij že. Z vrha gore ju je gnala usoda morda skupno po strmih pečinah in tu v žlebu sta se ustavili; dvoje okamenelih sester. Nikdar si nista mislili, da se bo živ človek zatekel k njima po zavetje. Tako gladko sta odrezani na znotraj, da si lepši sten ne morem misliti. Na vrhu so ju pionirji zvezali s težkim brunom. Ne vem, kje so ga posekali. Sveža orehovina je, morda so še lani lučali otroci krepelja v veje in se pričkali za plen, nikoli se ne bodo vedli od tega drevesa, ki nosi zdaj vso težo moje strehe. Spredaj in zadaj s kamenov zložen zid in nanj se stekajo deske od bruna, vsakovrstne deske, ozke in široke, tanke in debele, kakršne se je pač dalo dobiti. Nekaj se jih je porabilo za obboje skromnih vrat, ki so istotako zbite iz njih in imajo tako močne železne tečaje, kakor najtežja vrata »Wertheimerice«, pa strašno originalno leseno kljuko in avtomatično zaporo. Zgoraj v vratih je majhna odprtina, ki je zadela na s šipo iz bogzna katerega okna tistih bajt tam v dolini, ki so zdaj že vse pokončane od granat in ognja in komaj da še kažejo nekaj ožganih reber. Prav tik vrat je podolž vzdano še celo okno z dvema šipama, kdove, ali ga niso odpirale kdaj nezne roke, ali ni na te šipe trkal kdaj v pozni uri nestrpen fant? Zdaj se komaj veter oglaš v njih, ki vrže vanje kak trenotek tropa deževnih kapelj, ali gručo snežink. Malokdaj prodro skozi nje žarki skopega zimskega solca. Takrat je nekaj svečanostnega v halupi, kakor da je postelja tam ob drugi steni s samim zlatom okovana in da je oblita od zlata, mala mizica in oboje klopic in leseni pod in dvoje dolgih polic z vsemi steklenicami in škatljami in drugo šaro, ki jo še nosijo. Pečica tam pod oknom, ki jo vedno obkroža kup suhih bukovih polen, se kar pohlevno tišči med drvni, prepohlevno, saj mi je vendar tolika do brotnica! Kadar se zažene tam zunan mrzel piš, takrat pa pečica še bolj potegne nego ponavadi, kakor nalašč, češ: mrzaj ti pa že ne bo, fant, tukaj notri, saj zadosti prezebaš, kadar si zunaj v službi. Sluga Andrej prav pridno skrbi za to, da peč ni nikdar lačna, seveda, ker se kanala sam rad greje, ampak po listje ga že gonim ne vem koliko dni, pa ga še danes ni preskrbel in ne vem, kdaj se mu bo zljubilo, rešiti me te pokore na trdih deskah. To je res, da so se mi kosti že vsega navadile in da sem že davno pozabil na vse udobnosti iz mirnih časov, kakor: blazine, rjuhe, prevlake, ampak vse kar je prav; zakaj bi pa ne imel malo listja pod kostmi, če se ga tako lahko dobi! Bo treba ušesa naviti Andreju. Drugače čisto pripravljeno dečko. Vsak dan kaj izpopolni v halupi. Prevlekel mi je obe zgrajeni steni s strešno lepenko in zadelal luknje z ruševino, tudi ob postelji pri steni mi je postavil tako lepenko, napravil je obešalnik in prav čeden svečnik, vsak dan se umisli kaj novega in večja inventar, ampak po listje ga moram enkrat nagnati.

Življenje v halupah je zopet poglavje zase. Zdaj, ko so ljudje navajeni ponajveč na skupno bivanje, zavlada kak večer v halupah prav interesantno življenje in kdor ima kaj smisla za opazovanje, zagleda

ko kdaj poprej. Še bolj jih zanima, lahko mnogo originalnosti. Ljudje sami se po večini ne zavedajo tega. Njim je vseeno, če se danes drenaža na deskah ali listju, odejo pod sabo in nahrbtnik za zglavje, samo da so pod streho, da jim ni mraz in da niso gladni, pa jim je, kakor da so doma, kakor da še nikdar niso drugače živeli in da so med sabo že od nekdaj. Zato se mi nemalo čudijo, da jih tako pogosto obiskujem. Ne pojmi, da je njih življenje zame nad vse zanimivo. Moja sivi las se razgovarja s fantetom, ki se mu je komaj mah pokazal pod nosom, Gorenjec, Kraševac in Belokranjec, samci in družinski očetje, v razgovoru ni razlike. Skupni napor in doživljaji, skupne veselje in trpke ure so jih združile, da so kakor ena družina. Taka vez je bila kdaj v šolskih letih, zdaj jo bo napravila vojna. Saj ne čujem malokdaj: »E, Krikskolega«, kam pa greš? In tudi na dopisnicah sem že mnogokrat čital, kako se je Janez pohvalil domov, da ima »prou fajn krikskolega«. Po hudih naporih pač ni mnogo besedice nja v kritjih. Vsak komaj čaka, da mu vtrujeni udje najdejo počitka, drugače pa je kake večere v halupah tako živahno kramljanje, kakor med sejmarji. Zdravi dovtipi solé pogovor. Povsod se dobi kaka pristna grča, da skrbi za humor, če ne kje tam doma od Ribnice, je pa kaka gorenjska korenina. Ravnotako je v halupi eden, ki skrbi vedno za ogenj. Sveča služi v razsvetljavo.

Sam pa imam v svoji halupi vedno goste. Zlasti pod večer je časih cela »ofceta«. Sicer ne vem, ali se jim zdi pri meni res tako kratkočasno, ali vse se steka k meni. No, kisle vrste človek nisem bil v družbi še nikdar. Tudi šiba vojne, ki lo masti po meni že devet mesecev, me ni izpreobrnila. To je, da imam časih »sanjave muhe«, ali kadar sem v družbi, me puste hvala Bogu vedno pri miru. V vojni se treba akomodirati, pa gre. E, časih je vrazje pasja. Prej kdaj bi ne bil nikdar verjel, da je živ človek zmožen toliko prestat. Od vraga smo trdni! Tista gospodčina, ki mi je pisala nekoč, da »kopri ne pozebe«, jo je kar pogruntala. Kompliment sicer to ni in kak filister bi jo za to morda še pravdi izročil, ampak ona je že vedela, komu je pisala. Jaz bi je želel, da bi bila njena trditve resnične. Le čast resnici: v moji halupi je kak večer res od samega zlomka prijetno. Ta ali oni pove kake veselo dogodbo iz dneva, če pa té ni, pridejo na vrsto kake bolj »okrogle« iz prejšnjih časov. — saj smo sami med sabo! Najživahnejše pa je, kadar nas pride kratkočasit goodec s svojo veliko harmoniko. To mu pa gre izpod prstov! Pa že tako ureže, da ti mora privzdigniti pete. Star lisjak! Bogzna koliko podplatov ima že na vesti! Puške in harmonike bi ne dal od sebe, prej življenje! Pravi, da kakor je oboje prinesel v vojsko, tako bo nesel oboje iz vojske. Bog mu daj! Marsikaj večer nam je že krajšal čas. To so tekle ure kakor blazine, kolikokrat so sicer, kakor da se vlečejo v večnost! — S piščo se baš ne moremo pobahati. Pa se že prestane. No, za potrebo se že dobi »mokrote«; ampak piščica ni vse, kdor ne verjame, naj pa k meni pride. Ampak kavarno imam. Kave pa kolikor komu drago in kadar hoče; čaja tudi. Take porcije, za pet ran božjih, pa vse zastoni. Saj to je! Tam zadaj take jeremijade za draginjo, pri nas pa vse »muhte«, kakor bi dejal Belokranjec. Pisal sem o tem že temu ali onemu v Ljubljano in vsakega posebe prav iskreno povabil na skodelico. Ali mislite, da se je komu zaskominalo? Kaj še! — Kakor so bili kdaj različnih misli, zdaj sem jih našel vse edine, zakaj nihče ne ni odzval, ampak vsak mi je enako odpisal, da je bolj zadovoljen v »Evropi« z manjšimi porcijami, četudi jih je treba drago plačati.

Kadar pa se mi večerna družba razgubi, sežem na polico po debelo knjigo: nek nemški roman, skoro dolgočasen, zato gloyem na njem že par tednov. Ko bi me dobri doktor Š. dobil kdaj prej pri takem mrevvarjenju duha, bi obupal nad mano. Pa kdo mi bo zdaj zameril! Zdaj je poglavito, da se čas ubije. . . Kaj pa hočeš vraga: na fronti je mir, v halupi dolg večer, spati ne morem vso noč, pa še posebno na trdih deskah, to se razume. Ja, ampak Andrejca kar ne morem spraviti po listje. Kanjala! Ravno danes je imel zopet izgovor, da je moral drva napravljati. Kaj mu morem? Drva so res še bolj potrebna nego listje. Naj kar naenkrat zamete. . . ? Rajši pa že pokoro delam na trdih deskah, nego da bi me zeblo. Presneti Andrejca, pa me je zopet ugnal!

V. Mazi.

Vojna industrijalcev in trgovcev.

Primerjaje politično zgodovino preteklega časa s politično zgodovino sedanjega časa, zapazimo presenetljiv kontrast. V njem se zrcali velianska prememba, ki sta jo ustvarili industrija in trgovina v svetovnih razmerah. Pri tem pa z izrazom »pretekli čas« ne mislimo niti, kdo ve kako daleč nazaj.

Gospodarski oziri so imeli sicer vedno močan vpliv na razmerje med različnimi državami in med različnimi narodi, ampak nikdar v prejšnjih časih niso bili tako izključno merodajni in časih celo odločilni kakor v zadnjih desetletjih, nikdar tako močni, da bi bili mogli povzročiti svetovno vojno.

Svoje čase so bili za razmerje med državami najbolj odločilni dinastični interesi in ti so zapletli države v marsikake aventure in celo v vojne. Posebno jasne izgleda za to je dobiti v zgodovini francoskih kraljev Ludovika XIV. in Ludovika XV. Za dinastičnimi interesi je prišlo do velike veljave narodnostno vprašanje, ki je pa bilo z ustanovitvijo italijanske kraljevine in nemškega cesarstva v glavnem, a še ne popolnoma rešeno in je prišlo nekako v ozadje ter naredilo prostor gospodarskim interesom. Ti so danes najmočnejši faktor v politiki vseh držav in če pregledamo vzroke sedanje vojne prav do dna, če poiščemo zadnje kralje, iz katerih so izrasla nasprotja, se prepričamo, da je temeljni vzrok te vojne gospodarska rivaliteta med Anglijo in med Nemčijo.

Vsaki državi določa njeno političnosocialno strukturo njena produkcija in zato je razmerje do drugih držav vedno odvisno od tega, če je ekspanzivnost agrikulturnega, industrijskega ali trgovskega značaja.

Skoro na dan natančno se lahko določi, kako dolgo je tega, kar so gospodarski interesi dobili tako moč, da se mora politika, hočeš, nočeš, po njih ravhati. Parni stroj je premenil podlago vse produkcije. Omogočil je, ustanoviti veletovarne, za katere je bilo treba velike koncentracije denarja in ljudi, in to je izpodbilo vse stare družbi, vzrasli iz fevdalizma. Kakor so prve puške in bombarde, ki jim pravijo Hrvačje, »lunbarde«, razbile nekdanje privilegije fevdalne gospode in vso moč spravile v roke vladarjev, tako so stroji in koncentracija kapitalov vse prevzeli in dali odločilno moč v roke buržoaziji.

Ne homo rekli, da ostane vse vedno tako, kakor je sedaj, da bo kapitalizem vedno gospodoval, približno le, da je sedaj tako. Vladarstvo stroja in koncentriranega kapitala je pač posebna doba v zgodovini socialnega razvoja človeštva. Doba, ki bo prej ali pozneje minila in se bo začela drugačna, morda državno socialna ali kakoršna že bo.

Tovarna je ustvarila po vsem svetu liberalne struje in nove iznajdbe so jim dale tako orožje, da so gospodarice sveta. Pravzaprav so liberalne struje povsod v manjšini, a da imajo vso moč, se spozna iz ustroja vsega gospodarstva, iz vsega zakonodajstva in iz vse politike. Vojni čas je pač povzročil, da so

vlade začele nekatere uredbe socializirati, a to je posledica sile in pojde po vojni večinoma zopet v nič.

Gospodarski vzroki so v deželah kapitalistične civilizacije, ustvarili nasprotja med posameznimi socialnimi skupinami prebivalstva in gospodarski so tudi vzroki, ki so premenili razmerja med različnimi državami, sprijateljili stare nasprotnike in povzročili smrtno sovraštvo med nekdanjimi prijatelji. Če bi ne bila moderna tehnika postotila produktivnosti sil in pomnožila do neskončnosti aktivnost ljudi, če bi ne bili trgi postali vsled lahkega transportov in cenene produkcije vsakemu pristopni, bi bile razmere med velikimi državami kdove kakšne, a sedanja vojna bi se gotovo ne bila vnela. Morda bi vladale na svetu še vedno take razmere, kakor so vladale takrat, ko je nasprotje Bourbonov do Habsburžanov ali sorodstvo s kako vladarsko družino bilo veliko bolj odločilno za vojno in za mir, kakor vsi drugi državni interesi. Saj je še cesar Napoleon I. začel vojne samo zato, da je bratu in svaku preskrbel kraljevsko krono.

Danes so razmere take, da morajo države urejati svojo politiko po popolnoma drugih načelih, kakor je to bilo nekdanj. Dandanes je popolnoma izključeno, da bi na primer Francoska republika začela vojno samo zato, da bi v kakih drugih državah obveljala konstitucionalna načela ali demokratizem. Še na misel ji to ne pride. Saj vidimo, da se je demokratična republika zvezala celo z Rusijo. Svet je postal pač realističen in odločilni so v vsaki stvari gospodarski oziri.

Današnja produkcija je taka, da izdelava veliko več blaga, kakor ga je treba za prebivalstvo domače države. Vsaki državi, ki ne more svoje produkcije prodati v druge kraje, grozi nevarnost, da se ali zaduži vsled preobilnosti izdelkov, ali pa, da jo zadene gospodarski polom. Produkcija se ne da umetno omejiti in samo ekonomični otročaji si morejo predstavljati, da bi vsaka država lahko le toliko producirala, kakor rabi za domače prebivalstvo. To je nemogoče. Metalurške tovarne, največ mogoče, kajti čim več proizvodilnice, tkalnice, sladkornice so primorane producirati kolikor je le cirajo, toliko manj jih veljajo izdelki, toliko bolj se izkoriščani dragi stroji, toliko bolj se da izpodbijati konkurenca. Vsako zmanjšanje produkcije podraži izdelke in onemogoči

tekmovalje s konkurenti. Produkcija se ne ravna nikjer več po dejanski potrebi domačega. Tovarnarji se ne ozirajo na to, koliko bo domače prebivalstvo moglo porabiti njihovih izdelkov, marveč izdelajo dosti več in hočejo in morajo to prodati v tuje dežele. Domači konsum je postal za nekatere industrije že postranskega pomena, zlasti ker postaja produkcija po novih izumih čedalje lažje in se čedalje bolj množi. Če bi industrija kake države ne poskušala dobiti vedno novih odjemalcev v tujih državah, novih trgov bodisi kjerkoli na svetu, bi kmalu zaostala in propadla, kajti tuja konkurenca bi prišla celo čez lastne meje in izpodrinila domače blago, ker bi bilo to dražje kakor tuje.

(Dalje prihodnjic.)

Paročajte prvi slovenski mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Vdrgnenje z

v več nego stotisoč zahvalnih pismih in od mnogo zdravnikov priporočenega bolečine tolažečega, poživljajočega rastlinskega esenčnega fluida z zn.

Vam odstrani bolečine. 12 steklenic franko 6 kron od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzatrj št. 238 (Hrvaško). Vporabljam ga zlasti pri revmatičnih in bolečinah vsled prehlajenja, ker

stori dobro!

V soboto dne 15., nedeljo dne 16. in ponedeljek dne 17. januarja 1916.

1.) „Pripovedka o baskervilskem psu.“

— Pripovedka v 3 dejanjih. — V glavnih vlogah znana umetnika Friedrich Kühne in Alvin Neusz. —

2.) „Dedič iz Walkeraua.“

— Fina učinkovita veseloigra v 3 dejanjih. — V glavnih vlogah Wanda Treumann in Viggo Larsen. —

V torek 18., sredo 19. in četrtek 20. januarja 1916.

! Valovi molče. !

Velika mravstvena drama v 3 dej. z dražestno Henny Porten v glavnih vlogi.

KIND IDEAL.

KIND IDEAL.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivci, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. 4.-

Herbarnyjev podfosforokisli

apneno železnati sirup.

Že 46 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izborna za tvoritev krvi in kosti, zlasti za slabotne otroke.

Steklenica K 2-50, po pošti 40 h več za zavoj.

Pristen samo z spodnje varstveno znamko.

Pred ponudbami se vzi.

(Oblastveno varovano.)

Purjodal.

Jodov sarsaparilni preparat. Čisti kri, pospešuje menjavanje snovi, blaži bolečine in krč in deluje proti vnetju. Rabi se z izjemnim uspehom povsod tam, kjer so potrebni jodovi in sarsaparilni izdelki. — Lahko prebavljivo in se rabi brez motenja poklica.

Steklenica K 2-20, po pošti 40 h več za zavoj.

Na III. mednarodni farmaco. razstavi odlikovano z veliko zlato kolajno.

Edino izdelovalništvo in glav. razpečevalništvo:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“

na Dunaju VII/1, Kaiserstrasse 73-75.

(HERBARNY-jev naslednik.)

3871

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Po pošti se razpošilja vsak dan.